

Slovenski dom

Polnina plačana v gotovini

Cena Din 1-

Štev. 265.

V Ljubljani, torek 22. novembra 1938.

Leto II

Važni gospodarski in politični razgovori kneza namestnika Pavla s člani angleške vlade

London, 22. nov. Reuter. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in knežinja Olga sta prispela v London predvčerajšnjim ob 15.30. Sprejel in pozdravil ju je na postaji vojvoda Kentski v spremstvu Kentske vojvodinje. Visoka gosta sta se odpeljala v kraljevo palačo, kjer bosta stanovala za svojega bivanja v Londonu. Jugoslovanski polnomočni minister na angleškem dvoru Kasidolac je sprejel in pozdravil kneza namestnika Pavla v Doweru ter ga spremljal do Londona.

Vse angleško časopisje posveča veliko pozornost prihodu kneza namestnika Pavla in knežinje Olge v London. Pravijo, da bo ob bivanju kneza namestnika Pavla v Londonu prišlo do izmenjave misli med angleškimi vodilnimi osebnostmi in držav-

ni. Govorili ne bodo samo o raznih mednarodnih političnih vprašanjih, marveč tudi o gospodarskih. Časopisje prinaša obširna poročila o sprejemu kneza Pavla. »Daily Telegraph« poudarja, da bo zdaj angleška vlada imela priložnost za neposreden stik z resničnim upraviteljem ene balkanskih držav.

»Daily Mail« piše: Za 10 dnevnega bivanja kneza namestnika Pavla v Londonu se bodo reševala važna vprašanja, ki se nanašajo na odnose Velike Britanije s balkanskimi državami. Uradno poročilo, ki je bilo izdano v Belgradu in v Londonu, pravi, da bodo za bivanje kneza namestnika v Londonu važni razgovori o političnih in gospodarskih vprašanjih z angl. vodilnimi osebnostmi.

Pričakujejo, da bo knez Pavle imel sestanek z ministrskim predsednikom Chamberlainom, preden bo ta z zunanjim ministrom lordom Halifaxom odpotoval v Pariz. Poleg tega bo imel knez Pavle važne razgovore s člani angleške vlade in z vodilnimi osebnostmi iz angleških trgovinskih krogov. Zadnji dogodki v Srednji Evropi so dali povod za gospodarska in politična vprašanja, ki se nanašajo na zveze Jugoslavije z Veliko Britanijo. Angleška vlada priznava, da ima Nemčija največ interesa na balkanskih državah.

Knez namestnik Pavle je obiskal kraljico Marijo v Svici

Curich, 22. novembra. Knez namestnik Pavle je prišel v nedeljo zvečer ob 20. v Curich in obiskal Nj. Vel. kraljico Marijo v sanatoriju. Nj. kr. Vis. knez namestnik se je zadržal na obisku pri Nj. Vel. kraljici Mariji dve uri, nakar je nadaljeval pot v London. Kraljica Marija je na poti popolnega ozdravljenja. Nedavno je prestala operacijo žolčnih kamnov in kroničnega vnetja slepiča. Ker je stanje kraljice Marije popolnoma zadovoljivo, so zdravniki sklenili, da ne bodo izdajali več poročil o njenem stanju.

Novi francoski poslanik pri Hitlerju

Berlin, 22. nov. Novi francoski veleposlanik v Berlinu Coluondre je snoči odpotoval v Berchtesgaden, kjer bo danes izročil svoje poveljnice kanclerju Adolfu Hitlerju. Istočasno bo izročil poveljnice tudi belgijski poslanik, ker je Belgija, kakor tudi Nemčija, povišala svoje poslanike na stopnjo veleposlanstev.

Dr. Beneš in dr. Hodža sta obtožena veleizdaje

Praga, 22. novembra. o. »Slovenska Pravda« poroča, da bo verjetno v kratkem vložen pred sodiščem tožba proti dr. Benešu in dr. Hodži. Oba državnik bosta obtožena, ker sta v dneh srednjeevropske krize zavrnila ponudbe sosednjih držav, kar je nazadnje dovelo do okrnitve češkoslovaške države. Po sedanjih zakonih bi dr. Beneš moral biti obtožen edino zaradi veleizdaje.

Novo odredbe za zaplembo imovine v Avstriji

Dunaj, 22. novembra. AA. DNB. Z nemško vladno uredbo je zdaj tudi v Avstriji urejena zaplemba imetja tistih oseb, ki podpirajo akcije proti narodu in proti državi. Po tej uredbi more biti zaplenjena imetje ljudi in združenj, ki so podpirala akcije proti narodu in državi. Konfiskacija spada v pristojnost Hitlerjevega namestnika za avstrijsko pokrajino. Zaplenjeno imetje pripade pokrajini Avstriji. Notranji minister ali njegov pooblaščenec določa, kakšno akcijo je moči smatrati za naprepanje proti državi in narodu.

Nagla sodišča za razbojnike v Nemčiji

Berlin, 22. nov. m. Nemška vlada je v zvezi z zadnjim primerom nenavadnega razbojništva v Avstriji izdala novo uredbo, ki za takšne primere določa posebno sodno postopanje, ki je podobno onemu, pred naglim sodiščem. Po tej uredbi bi državni tožilec lahko vložil obtožbo pred posebnim sodiščem, ki bo imelo tri člane. Ta sodišča ne bodo zbirala dokaznega materiala kot je to pri rednih sodiščih, temveč bodo delala zato zelo hitro. Njihove sodbe bodo postale takoj pravomočne in bodo hitro izvršene.

Ugibanja o razgovorih francoskih in angleških državnikov v Parizu

London, 22. nov. AA. Havas. Listi se bavijo z glavnimi vprašanji, ki utegnejo priti na razpravo ob sestanku francoskih in angleških ministrov. »Times« pišejo: Glavna točka razgovorov bodo odnosi do Italije, zlasti pa vprašanje Španije. V tem trenutku pošilja barcelonska vlada čez mejo tuje prostovoljce. Angleški načrt, ki vsebuje priznanje pravice bojujočim se strank, bo mogoče stopiti v veljavo šele takrat, ko bo odgovarjajoče število prostovoljcev zapustilo Francovo ozemlje. »Manchester Guardian« pravi, da bodo razgovori tekli na podlagi nekega splošnega načrta. Priporočiti pa je treba, da kolonialno vprašanje ne bo prišlo na dnevni red. To vprašanje je bilo odstavljeno z dnevnega reda menda zaradi posledic vojaškega značaja, ki bi jih kolonialno vprašanje izzvalo.

Volivno gibanje

Belgrad, 22. nov. m. Včeraj in danes se je vrnilo v Belgrad več ministrov, ki so govorili v nedeljo na raznih volivnih shodih. V Belgrad sta se vrnila tudi predsednik vlade dr. Stojadinović in notranji minister dr. Anton Korošec. Semkaj je dospel tudi minister dr. Krek, ki vodi še zadnja dela za sestavo državne kandidatne liste JRZ.

JRZ je imela tudi včeraj več uspešnih zborovanj. Dočim vlada za kandidatno listo JRZ v vseh krajih zelo veliko navdušenja, se opozicijski kandidati med ljudstvom slabo drže. Po poročilu današnjega »Vremena« so bivšega ministra in popa dr. Vojislava Janiča

V dobi kraljevskih potovanj:

Važen obisk belgijskega vladarja v Holandiji

Bruselj, 22. nov. o. Belgijski kralj Leopold II. je včeraj odpotoval na uradni obisk v Holandijo. Pri tem obisku bo prišlo do važnih političnih razgovorov za čim tesnejše sodelovanje med obema državama, katerih koristi so enake in katerih nevarnosti so iste. Govore celo, da bodo pri tem obisku načeli vprašanje o popolni politični združitvi obeh malih držav.

Uradno poročajo o tem obisku takole: Prvi uradni obisk belgijskega kralja Leopolda pri holandski kraljici, odkar je stopil na prestol, predstavlja v sedanjih razmerah ne samo nadaljevanje tradicije, pač pa tudi izredno važnost.

Nadaljnje sporazumevanje med Čehi in Slovaki:

Predsednik republike bo v bodoče Čeh, predsednik vlade ali zun. minister pa Slovák

Praga, 22. nov. m. Politična pogajanja, ki sta jih imela voditelji novega narodnega gibanja, poslanec Beran in vodja slovaške ljudske stranke dr. Tiso, so se uspešno končala. Dosežen sporazum vsebuje dogovor, da bo v bodoče predsednik republike Čeh in da bo kandidata predlagala češka Stranka narodne sloge, seveda s privolitvijo Slovakov. Predsednik osrednje češkoslovaške vlade ali pa zunanji minister bo Slovák. Generali bodo ostali še nadalje v novi vladi ter bodo vodili posle v onih ministrstvih, kjer je potrebna najstrožja disciplina. Kakor hitro bo izvoljen predsednik republike, bo takoj imenovana nova osrednja vlada. Polnomočja, ki jih bo dobil predsednik republike ter zunanji minister nove vlade, bodo zelo omejena in jih bodo izglasovali istočasno z izvolitvijo predsednika republike. Za položaj predsednika republike imenujejo do zdaj tri kandidate: sedanjega

zunanjega ministra Chvalkovskya, češkoslovaškega finančnika Preisa in generalnega tajnika češke stranke narodnega edinstva Černya.

Praga, 22. nov. m. Včeraj je bilo tu razglašeno uradno poročilo o sporazumu, ki sta ga podpisali Nemčija in Češkoslovaška glede zamenjave nekaterih predelov ozemlja. Po tej zamenjavi bo Nemčija dobila pod svojo oblast novih 60.000 doseadnih čeških državljanov v ozemlju okoli Choda, ki pride vse pod Nemčijo, razen mesta Domažlice. Nemčija bo Češkoslovaški vrnila 60 krajev, ki so čisto češki, Češkoslovaška pa bo Nemčiji oddala 110 krajev na Češkem, 17 na Moravskem in na Šleskem, enega pa na Slovaškem. Nemška in češkoslovaška vojska bosta izmenjane predele zasedli 26. novembra. Poročilo pristavlja, da je zdaj meja med Češkoslovaško in Nemčijo končno določena.

Nemčija bo odpoklicala svojega poslanika iz Anglije

in svoje diplomatske zastopnike iz vseh držav, ki javno obsojajo njeno ravnanje z Judi

London, 22. novembra. m. Na včerajšnji seji angleške poslanske zbornice je prišlo do hudih napadov na nemško politiko proti Judom. Poslanec Noel Bakker je prebral v zbornici natančen seznam vseh zadnjih napadov na Jude in judovsko imovino v Nemčiji. Dejal je, da lahko dokaže, da so bila vsa nasilja proti Judom pripravljena že vnaprej. Zahteval je, naj angleška vlada z vlado drugih držav, zlasti Severne Amerike, takoj ukrene vse potrebno, da prepreči nadaljnja preganjanja Judov in poskrbi, da bodo judovski begunci kjerkoli na svetu dobili zemljo, na kateri bodo lahko mirno živeli.

Na napade je odgovorjal predsednik Chamberlain, ki je dejal, da je angleška vlada glede beguncev storila svojo dolžnost. Vlada podpira vsa prizadevanja zasebnih organizacij, ki se bavijo z naseljevanjem judovskih beguncev. Vlada je tem ustanovam predlagala, naj pošljejo v afriško pokrajino Tanganjiko svoje odposlance, ki bi tam preučili pogoje za naseljevanje Judov. Če bi bilo mnenje teh odposlancev ugodno, bi Anglija v Tanganjiki dala Judom v najem velike predele zemlje pod zelo ugodnimi pogoji. Anglija je pripravljena sodelovati za pomoč judovskim beguncem z drugimi državami. Vprašanje naseljevanja pa je odvisno od pogojev, v katerih bodo Judje mogli zapustiti svoja sedanja bivališča. Priznal je, da je

naseljevanje beguncev zelo nujna stvar, za katero je treba napeti vse sile. Anglija je za rešitev tega vprašanja storila že zelo veliko.

Poučeni angleški politiki pravijo, da je razmerje med Nemčijo in Anglijo zadnje čase zelo slabo, to pa zaradi napadov, ki so jih novi nemški koraki proti Judom izzvali v angleški javnosti. Razmerje se je še poslabšalo z nastopi na včerajšnji seji poslanske zbornice, ki so vzbudili viharo ogorčenja nemškega tiska. Nemška vlada je v Londonu namignila, da Nemčija nima nič proti temu, če se smatra Anglija poklicano, da jemlje pod svoje varstvo Jude, ki se iz Nemčije selijo. Nima pa pravice javno se vmešavati v usodo Judov, ki so ostali v Nemčiji, ker bodo zaradi takega vmešavanja odnosi med obema državama samo trpeli. Zaradi nastopov angleškega tiska in angleških politikov so taki razgovori med Anglijo in Nemčijo glede Judov onemogočeni.

Če bo to razpoloženje v Angliji še kaj dolgo trajalo, potem je Nemčija odločena, da bo odpoklicala svojega poslanika iz Londona, kakor je to storila v Ameriki. Ravno tako bo odpoklicala svoje diplomatske zastopnike tudi iz vseh drugih držav, ki bi Nemčijo napadale zaradi njenega obračunavanja z Judi.

Pogreb pokojnega predsednika Turčije v Ankari

Za pogrebom so šla odposlanstva vseh evropskih držav

Ankara, 22. nov. o. Včeraj dopoldne ob 10 se je začel slovesni pogreb pokojnega turškega predsednika Kemala v Ankari.

Ob pogrebu so se odigrali ganljivi prizori. Sestra Kemala Atatürka je počasi, potrta od žalosti, korakala za kredo. Na čelu pogrebne sprejeda je jahal general Fesredi Alkaj, generalni inspektor turške vojske. Nato je neki general nosil odlikovanje Kemala Atatürka. Za kredo je stopal potem predsednik republike Izmet Ineni, nato tuja odposlanstva, za njimi pa predsednik vlade Dželal Bajjan z vsemi člani vlade, načelnik generalnega štaba maršal Čakmak s svojim generalnim štabom,

člani velike narodne skupščine in diplomatski zbor. Krsta s truplom Kemala Atatürka je bila položena začasno v etnografski muzej, dokler ne bodo postavili grobnice. Na vsej poti se je spreved pomikal skozi gost špalir ogromne množice ljudi. Ljudje so padali na kolena, ko se je spreved pomikal mimo. Na vseh hišah so bile razobešene zastave na pol droga. V sprevedu so nosili več tisoč vencev. Ko so krsto prenesli v muzej, so krožila v zraku številna letala, a iz topov so bili izstreljeni častni streli.

Pogrebni svečanosti za pokojnim Kemalom Atatürkom so prisostvovala tuja odposlanstva iz

Vesti 22. novembra

Volitve novega predsednika češkoslovaške republike bodo najbrž spet odložene, ker sedanji zunanji minister Chvalkovski ne bo kandidiral. — Vlada namreč želi, da bi ostal še nadalje zunanji minister, ker je od sedanjih čeških politikov on za to mesto edini sposoben.

Za 2.500.000 din draguljev so neznani roparji odnesli v nedeljo iz neke zlatarne v bogataški londonski četrti. Policija še ni našla sledu za njimi.

Poslanci slovaške avtonomne zbornice ne bodo imeli nobene plače, temveč bodo dobili povrnjene samo stroške za vožnjo in za hrano ob sejah.

Triletno obvezno vojaško službo bo kmalu uzakonila egiptovska vlada, ki je poslanski zbornici predložila že primeren zakon.

Vojvoda Gloucesterski, najstarejši brat sedanjega angleškega kralja, bo imenovan za podkralja v Indiji.

Nemčija je odpoklicala iz Amerike tudi svojega trgovskega atašea Millerja. Ta odpoklic si razlagajo kot posledico podpisa nove trgovske pogodbe med Združenimi državami in med Anglijo.

Ob tretji obletnici sankcij je Musolini izjavil, da Italija sankcij ni pozabila in jih ne bo nikdar pozabila.

Združene države imajo zdaj trgovske pogodbe s 25 tujimi državami, med njimi pa ni niti ene avtoritarne države.

Vse politične stranke v Barceloni — 14 po številu — ki pripadajo španski ljudski fronti, so izdale razglas, v katerem odobravajo delo Negrine vlade in zahtevajo, naj se vlada še naprej bori za špansko republiko.

1500 ujetnikov so dobili v roke včeraj španski nacionalisti, ko so presenetili barcelonsko vojsko na bojišču pri Segreju, 24 km južno od drugega največjega katalonskega mesta Leride.

Ameriška vlada je poslala nemški vladi spomenico, v kateri prosi Nemčijo, naj privoli v sporazum glede plačevanja nemških dolgov v Ameriki. Nemška vlada je poslala izmikajoč se odgovor.

V Berlinu so včeraj obglavili dva možka, ki sta bila obsojena na smrt zaradi veleizdaje.

Manifestacije za Nemčijo, Italijo in Poljsko so bile v nedeljo zvečer v Budimpešti.

Japonska vlada je poslala vladi Združenih držav obsežno spomenico, v kateri razlaga svojo bodočo politiko na Daljnem vzhodu. V njej pravi, da bo ta politika čisto drugačna, kakor pa je bila pred kitajsko-japonsko vojno.

Molitve za preganjane Jude so bile v nedeljo v Newyorku po cerkvah vseh ver.

Novinarski koncert

Sodelovali bodo:

ge. Bravničarjeva, Heybalova, Jerajeva, Kogejeva, Majdičeva, g. Šimenc, vojaška godba in pevski zbor Grafike

Po koncertu družabni večer z dvema godbama

1. decembra ob 8 na Taboru

Naseljevanje Judov na Japonskem je od 25. novembra letos dalje prepovedano. Prepoved je posledica japonsko-nemškega kulturnega sporazuma.

Nemški zunanji minister v. Ribbentrop je včeraj dopoldne sprejel novega francoskega poslanika v Berlinu Coluondrea, ki mu je izročil svoje poveljnice.

130.000 avstrijskih Judov prosi za izselitev iz Nemčije.

Dan slovaškega narodnega edinstva in svobode so praznovali v nedeljo z velikimi slovesnostmi po vsej Slovaški.

120 kg platine in 1500 kg zlata je lani nakopala ena sama italijanska rudarska družba v Abesiniji. Letos mislijo, da se bo proizvodnja zaradi dragih kovin zelo pomnožila.

O hudih nasiljih madžarske vojske in orožništva v zasedenih slovaških krajih poročajo češki listi. Madžari so takoj odpravili agrarno reformo ter vračajo zemljo grofom, slovaške kmete pa brez vsega pošiljajo čez mejo. Madžarska vojska pleti in ropa zlasti po mestih. V zasedenih krajih je zavladala huda draginja.

Truplo pokojne norveške kraljice bodo z angleško križarko prepeljali iz Londona na Norveško.

Glasilu angleških gospodarstvenikov in denarnikov »Financial Times« prinaša izjavo našega trgovinskega ministra Kabalina o trgovskih zvezah med nami in med Anglijo. V tej izjavi pravi naš minister, da bi Anglija mogla zelo pomagati našemu gospodarstvu, če bi dovolila uvoziti večje količine našega blaga in če bi znižala cene svojim industrijskim izdelkom, ki so zdaj predragi.

Afganistan, Albanije, Nemčije, Belgije, Kitajske, Danske, Egipta, Španije, Estonije, USA, Finske, Francije, Velike Britanije, Grčije, Madžarske, Irana, Iraka, Italije, Japonske, Letonske, Litve, Norveške, Holandije, Poljske, Romunije, Sovjetske Rusije, Švedske, Švice, Češkoslovaške in Jugoslavije. Med tujimi zastopniki so opazili šaha Velija, uca afganistanskega kralja, predsednika grške vlade Metaxasa, nemškega zun. ministra v. Neuratha, francoskega notranjega ministra Sarrauta, Poltomkina, angleškega admirala Pounda, jugoslovanskega vojnega ministra generala Nedica, romunskega letalskega ministra Teodoresca, bolgarskega vojnega ministra Daskalova, iraškega generala Nahtzevana, albanskega pravosodnega ministra Satka in druge ugledne osebnosti.

Sijajno zborovanje MJRZ

Veličasten večer v frančiškanski dvorani

Ljubljana, 22. novembra.

Ze dober četrti ure pred pričetkom je ljubljanska mladina JRZ do zadnjega kotička napolnila frančiškansko dvorano. Toliko je bilo povabljenecv s posebnimi vabilii, da niso vsi mogli dobiti mesta. Stali so po vsem stopnišču, v veži, po vsej dolžini frančiškanske ulice pa so se zbrale ostale čete JRZ. Točno ob 8 je prišel voditelj slovenskega naroda g. dr. Anton Korošec. Njegov prihod je izzval prave viharje navdušenja. Pokazalo se je, da bo mladi rod še zvestejše, še vdanjeje in še trdnjejše šel za našim velikim političnim in narodnim voditeljem kot so šli starejši. Kdor je gledal te mlade fante, do kraja navdušene, nepomirljive v frenetičnih ovacijah, ta je moral biti skoraj ganjen. Dr. Korošec, ki je posvetil vse svoje življenje v službo slovenskemu narodu, ki je preстал najtežje čase, čase, ki so že daleč za njim, z rodom, ki stopa že v svojo jesen in z možmi, ki so svoja najlepša fantovska leta preživeli na frontah, je sredi dobil veliko zadostjenje v zavesti, da je njegovo delo odjeknilo v mladini še mogočnejše, da je zapisano še lepše, da so njegove smernice, njegova taktika in vsaka politična poteza pri mladini sprejete še z večjim odobravanjem kot so bile pri vrstnikih in da so že vnaprej deležne brezpogojnega hvaležnega zapu-
danja. Na vsem svetu je bore malo narodnih voditeljev, ki bi lahko pokazali na kaj takega: na tako pozitivno bilanco svojega dela, na tako lepo potrdilo pravilne poti, na tako sijajno afirmacijo najboljšega vtisa, ki ga je njihova osebnost zapustila med ljudstvom. Ves narod je z dušo in s telesom na strani dr. Korošca, ves narod, in tega naroda najboljša, mladina, gleda v njem še z večjo vero in s trdnjejšim zaupanjem svojega edinega nad vse zaslužnega voditelja in najspretnjšega krmarja. Slovenska mladina sledi kakor en mož delovnim smernicam dr. Korošca. Ob neprestanih, minutar trajajočih ovacijah dr. Korošcu je predsednik mestne MJRZ g. inž. Sodja s sijajno koncipiranim nagovorom odprl zborovanje. Ko se je dvignil dr. Korošec, je kakor nevzdržni plaz zagrmelo po dvorani ploskanje in vzklikanje. Voditelj slovenskega naroda je nato brez patetike, v govoru brez togosti, v prijetnem kramlajočem tonu ob-

ravnal kar po vrsti vsa važna politična vprašanja in razgrnil naš zunanji in notranji položaj. Našel je ton, s katerim je treba govoriti mladini; vse je povedal natanko, pa tako neprisiljeno, da je človek moral slediti njegovim tehtnim izjavam z vso pozornostjo. Sredi je bil dr. Korošec razpoložen prav zares čudovito; šegav je bil in duhovit in njegove odlične domisljice na rovaš raznih političnih mešetarjev pri nas so večkrat vzbujale v dvorani pristen smeh. To je bilo vedrega razpoloženja, to je bilo pravega, dobrega in zapunega stika med odrom in med avditorijem! Ko je naš voditelj v spremstvu g. bana odšel iz dvorane, so mu navdušene množice še dolgo časa tudi na cestah vzklikale, ko so ga spremljale do avtomobila.

Po njegovem odhodu so zaporedoma govorili ljubljanski župan dr. Adlešič, ki je spregovoril o moči naše stranke in o 11. decembru, ki bo dokazal, da je Ljubljana dokončno prišla v pravi tabor. Za njim je govoril dr. Golia o vsestranskem delu sedanjih vlade, ki se je prva jasno izkazala s svojo naklonjenostjo Sloveniji. Nato so se razvrstili še kandidati za mesto Ljubljano g. Mašič ter namestnika gg. dr. Golia in Kavka, predsednik glavnega odbora JRZ dr. Bojan Pirč iz Belgrade in predsednik banovinske MJRZ Rudolf Smersu. Za sklep je inž. Sodja, predsednik mestne JRZ, še enkrat pozval vse prisotne k pridnemu in vztrajnemu delu, ki mora dne 11. decembra tudi v Ljubljani dokazati tako jasno kakor bo dokazal po vsej Sloveniji, da je naše mesto v taboru JRZ, v taboru dr. Korošca, našega edinega voditelja, v taboru modrega predsednika sedanjih vlade dr. Milana Stojadinovića. Zdjai ni čas za fraze, ne za demonstracijo, zdaj je čas za resno, disciplinirano delo, ki mora obroditi tako obilen sad, kakor ga morda zdaj ne pričakujejo niti največji naši optimisti. Zmaga naše stranke mora biti sijajna, veličastna, tako prepričljiva, kakor še ni bila nobena volivna zmaga v Jugoslaviji.

Se dolgo časa so se ljudje vsipavali iz frančiškanske dvorane, še dolgo so se pogovarjali o tem lepem zborovanju, ki je postalo veličastna manifestacija za politiko dr. Korošca in za politiko stranke, ki ji je blagor naše države vse.

Ljubljana od včera do danes

Tako lepega in suhega novembra kot je bil letošnji, prav gotovo že ne pomnijo skoraj niti najstarejši ljudje več. Dve tretjini tega meseca, ki je redno vsako leto deževen in pust, sta letos bili prav zares izredno lepi. Sicer se pa tudi nad letošnjo jesenjo samo ne moremo prav nič pritoževati. Tako september kakor tudi oktober sta bila dovolj suha in jasna. Dolgo časa smo imeli v Ljubljani tako vreme, da smo skoraj do poldneva tičali v meglenem morju, popoldne pa smo navadno imeli prav lepo, sončno in celo precej gor-ko vreme. Ljudje so dolgo časa hodili okrog v površnih ter hranili v omarah zimse suknje za mrzlejša časa. Ko pa sta minili prvi dve tretjini meseca novembra, se je vreme končno spremenilo. Preteklo nedeljo je bilo zjutraj zelo mraz, megla je bila kar nekam kalna in temna, tako da so izkušenejši opazovali za popoldne že napovedovali sneg. Okrog poldneva se je megla spustila še nižje. Zdelo se rahlo prišiti, proti večeru pa tudi že rosišči, dokler se ni v poznih nočnih urah vtil dež. Ponedeljsko jutro je bilo deževno, prav tak je bil tudi ves dan. Današnji terek je spet prišel z mokrot. Postalo je precej topleje, pritisnil je jugovzhodnik, ki pridno nosi čez naše kraje na moči bogate oblake. Kakor vse kaže, bo sedanje vreme trajnejšega značaja. Nekateri pesimisti napovedujejo, da bomo ostali prav do božiča verjetno brez snega.

Deset prevozov — nič posebnega

Reševalna postaja je v zadnjih štiri in dvajsetih urah posredovala desetakrat in sicer le v primerih notranjih obolenj. Zdi se, da se bodo zdaj pričeli časi, ko bo bolnišnica bolj frekventirana kot je bila poleti. Vlažno vreme je zdravju kaj škodljivo. Človek se lahko prehladi, če se še tako pazi. Zdjai bodo morali reševalci večkrat prevažati bolnike s stanovanj v bolnišnico, ki bo v zimskih mesecih redno dobro zasedena.

Manjše nesreče in nezgode

50 letno Marijo Nikolič, ki stanuje na Rudniku, je v nogu ugriznil pes. 16 letni pastir Rovanešek Rudolf iz Vevč je sekal drva, sekira pa mu je spodletela in ga z ostrino udarila v desno nogo. Lastnik lepega imena, 57 letni posestnik z Obrij pri Ljubljani, Gavtroža Tone, se je bil doma sporekel s svakinjo in v svakom. Beseda je dala besedo, iz besed pa so se izcimili dejanja. Svakinja je pograbil dežnik, svak pa okrajnik in začela sta Gavtroža udrihati na »vse mile vižez po

glavi. Poškodbe pa niso hude. Tovarniški delavec Škubice Franc iz Dobrunj je imel smolo. Prevrgnil se mu je voz pri dvigalu ter ga pritisnil ob nogo tako močno, da mu je zmečkal prste. 18 letni praktikant Tone Ambrožič iz Ljubnega si je dal v državni tekstilni šoli v Kranju opravka z vrela barvno maso. Mešal je in mešal, pa se je opekel po nogi. Vsi navedeni se zdaj zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

Sezona predavanj je pričela

Bolj ko lezemo v zimo, bolj začenja oživljati družabno življenje. In v družabno življenje spada prav gotovo tudi razna predavanja. Čez poletje jih skoraj ni, saj se človeku ne da v vročini sedeti v zaprtem prostoru, ko pa pritisne mraz in pridejo dolgi zimski večeri, pa zopet prično. Ljudem se ne ljubi ob večerih več sedeti doma, eden jo udari v kino, drugi v gledališče, tretji kam v gostilno, četrti na koncert, peti v kavarno. Mnogo pa je tudi takih, ki raje poslušajo predavanja, kakršna bi jim utegnla obogatiti znanje.

Če si nekoliko ogledamo dnevno kroniko, zapazimo, da so termini za predavanja ta teden obilno zasedeni. Nocoj bo pod okriljem Prirodoslovnega društva predaval univ. doc. dr. Božo Škerlj o »Rasah izven Evrope«. Jutri zvečer bo Angleško društvo priredilo čajni večer, na katerem bo govoril univ. prof. John Zwetina iz Chicaga o ameriški ustavi. Jutri zvečer bo o »kvalifikaciji lovseke tatvine po finančnem zakonu 1938-39« govoril pod okriljem društva »Pravnik« univ. prof. dr. M. Dolenc. Tečaj predavanj o vzgoji matere bo priredilo Splošno žensko društvo. Prvo predavanje bo v četrtek. Govorila bo dr. B. Merljakova o »Otroških boleznih«. V teku so zanimiva predavanja ljubljanske Sadržarske in vrtnarske podružnice. V soboto bo Pedagoško društvo priredilo predavanje dr. Karla Ovzalda o »Glavnih virih srednješolskih neuspehov«. Kakor vidimo, je predavalna sezona zdaj res že prav živahna.

Vožnje snega Podjetniki in prevozniki, ki imajo na razpolago navadna ali motorna vozila z dvigalnimi napravami za odlaganje tovora, se pozivajo, da predložijo takoj nekolikovana pismena sporočila pisarni mestnega cestnega nadzorstva na Vrazovem trgu, če žele sodelovati pri prevozu snega. V sporočilih je treba navesti točne podatke o velikosti vozil, o dvigalu in o zahtevku za dnevno osemurno vožnjo.

V Ljubljani 23.695 volivnih upravičencev

Ljubljana, 2. novembra.

Reklamacijsko postopanje odnosno poslovanje reklamacijske komisije na mestnem poglavarstvu je smatrali za končano. Okrajnemu sodišču so bili 16. t. m. poslani zadnji spisi v končno rešitev. Še pred 16. novembrom so bile rešene končno vse reklamacijske zadeve in pritožbe proti sklepom. Po statističnih podatkih domovinskega oddelka mestnega poglavarstva je sedaj ugotovljeno končno število volivnih upravičencev za skupščinske volitve 11. decembra t. l. Vseh volivnih upravičencev je 23.695. Prav mnogostransko je bilo poslovanje domovinskega oddelka in reklamacijske komisije, odnosno okrajnega sodišča. Celotno je bilo vloženo 2565 reklamacijskih predlogov za vpis odnosno izbris. Razen tega pa še 173 reklamacijskih predlogov, ki so bili vloženi od 2 in celo 3 strank. Mnogo pritožb je sodišče zavrnilo, prav tako tudi reklamacijska komisija mnogo predlogov.

Prav poučen je pregled o valovanju volivnih upravičencev v gotovih razdobjih in ob gotovih volitvah. Pri občinskih volitvah 26. aprila 1921 je Ljubljana štela 11.158 volivnih upravičencev, dejansko pa se je volitev udeležilo 7688 volivcev. Takrat izvoljeni občinski svet je bil 12. junija 1921 že razpuščen in imenovan komisar v osebi odvetnika dr. Viljema Krejčija, sledil mu je pok. dr. Ljudevit Perič, nato pa je bil 14. februarja 1924 postavljen gerentski svet v obliki mestne trojice: dr. Dinko Puc, Jože Turk in Anton Likozar. Pri skupščinskih volitvah 2. oktobra 1927 je bilo od 14.546 volivnih upravičencev oddanih 10.492 glasov. Prve volitve pod diktatorskim režimom Pere Zivkovića so 8. novembra 1931 nagnale na volišča velikansko maso volivcev. Saj je takrat dr. Kramer izdal po shodih geslo in krilatico: »Volitve so plebiscit za kralja Aleksandra!« Takrat je od 16.460 vpisanih volilo po takratnih uradnih navedbah 13.464 volivcev.

Notranji minister dr. Anton Korošec je jeseni 1935 izdal odredbo za združitev okoliških občin z Ljubljano. Prihodnje leto 1936 so bili že sestavljeni volivni imeniki za Veliko Ljubljano, ki je v tem letu štela 21.057 volivnih upravičencev, naslednje leto 21.718 in letos 5. februarja 22.600, nato pa po sedanjem reklamacijskem postopanju 16. novembra 23.695 volivnih upravičencev.

Prvi motorni vlaki v Sloveniji

Maribor, 21. novembra.

Po dolgotrajnem prizadevanju naših tujskoprometnih in gospodarskih krogov je železniška uprava sedaj stavila na razpolago za Slovenijo dva motorna vlaka, ki bosta stavljena v promet že v teku tega meseca. V gospodarskem in tujskoprometnem interesu Slovenije bi bilo, da bi eden teh motornih vlakov vozil med Zagrebom preko Ljubljane in Jesenic do Rateč-Planice, drugi motorni vlak pa iz Ljubljane preko Celja do Maribora in od tod po dravski dolini do Prevalj. Prvi motorni vlak naj bi odhajal iz Zagreba zgodaj zjutraj ter bi se od Jesenic naprej ustavil na vseh postajah, ki so izhodišče za zimске turistične kraje in zimskošportne predele; iz Rateč-Planice naj bi se motorni vlak pozno zvečer vračal v Zagreb. Ravno tako bi moral drugi motorni vlak iz Ljubljane odhajati zgodaj zjutraj ter bi imel od Maribora naprej v Dravski dolini več postankov, tako da bi bil potnikom omogočen obisk važnih turističnih in zimskošportnih krajev, kakor so Sv. Lovrenc in Ribnica na Pohorju, Rimski vrelci in drugi. Vozni red obeh motornih vlakov bi se moral določiti na ta način, da bi imela vlaka v obeh smereh, torej zjutraj in zvečer, zvezo v Zidanem mostu, tako da bi bila podana tudi možnost zveze z Zagrebom in Mariborom, odnosno Dravsko dolino in obratno. Gotovo je, da bi bila uvedba prometa z motornimi vlakmi na omenjenih progah neprecenljivega pomena za tujski promet in sploh za gospodarstvo v Sloveniji, ker bi bila s tem ustvarjena idealna prometna zveza med Zagrebom in med najvažnejšimi tujskoprometnimi predeli Slovenije na eni strani

Blagoslovitev in otvoritev nove ceste

Maribor, 21. novembra.

Včeraj popoldne je bila pri Mariji Snežni v Slov. goricah lepa slovesnost. Blagoslovljena in otvorjena je bila nova cesta, ki veže to lepo razgledno točko in znamenito božjo pot z banovinske ceste St. Ilj-Apače. Otvoritvi so prisostvovali zastopnik bana dr. Natlačena okr. glavar dr. Šiška, okr. glavar za Maribor desni breg Eiletz, mariborski župan dr. Juvan, predsednik okr. cestnega odbora Franjo Zebot in drugi odličniki iz Maribora in raznih krajev v Slovenskih goricah. Cesto je blagoslovil dekan Fr. S. Gomilšek, otvoritev pa je izvršil okr. glavar dr. Šiška. Načelnik cestnega odbora Zebot je v slovesnem nagovoru orisal dolgoletno borbno domačinov za zgradbo te ceste, ki so jo dobili šele sedaj, ko so na vladi in na vseh merodajnih mestih našli ljudje. Nova cesta je dolga poldrugi kilometer ter jo je zgradila domača občina s podporo okrajnega cestnega odbora in banovine.

Letošnje božične počitnice

Maribor, 21. novembra.

Lani so bile božične počitnice na naših šolah močno skrajšane in je naša šolska mladina imela malo možnosti za udeleževanje v zimskem športu, posebno pa v smučanju, ki je po vsej pravici postalo pri nas najbolj priljubljena športna panoga. Seveda je bil s tem prikrajšan tudi naš zimski tujski promet ter so bile v številnih naših zimskošportnih postojankah rezervacije iz tega razloga odpovedane. Zato so naša športna mladina in naši tujskoprometniki krogi že ponovno izrazili željo, da bi se božične počitnice na naših šolah primerno podaljšale, da bi se na ta način naši mladini nudila možnost za intenzivnejše udeleževanje v zdravem zimskem športu, obenem pa bi se našim zimskim turističnim krajem omogočila močnejša zimska sezona, ki je velikega pomena za naše gospodarstvo. V tem smislu sta tudi Tujskoprometni zvezi »Putnike« v Ljubljani in Mariboru pri pristojnih oblastih podveli potrebne korake, da bi se ugodilo tej splošni želji in potrebi v interesu našega narodnega smučarskega športa in v korist našega zimskega tujskega prometa. — Prepričani smo, da bodo merodajni činitelji s pravišnim razumevanjem obravnavali prošanje letošnjih božičnih počitnic na naših šolah.

Moravska dolina se preobrazuje

Moravče, 20. novembra.

Limbarska gora in Sv. Miklavž sta pri nas najlepši razgledni točki, ki privlačujeta mnoge izletnike in pobožne romarje. Daleč na okrog je znana božja pot na goro k Sv. Valentinu; domačini pa že od nekdaj radi hodijo čez hrib na Kresnice, kjer je najbližja zveza z železnico. Žal, da so poti na oba kraja silno slabe in nerodne. Može, ki o tem odločajo, so se pričeli zanimati, kako bi obe poti zboljšali in uredili. Posrečilo se jim je dobiti primerno podporo in najti potrebna sredstva, s katerimi so pričeli graditi lepo občinsko pot na Kresnice in na Limbarsko goro. Prva se odcepi od banovinske ceste na Trznu, druga pa zavije v Serjucih z občinske ceste proti Hrastrju. Na obeh krajih je že zaposlenih več delavcev-domačinov in delo dobro napreduje. V načrtu je tudi popravilo občinske ceste proti Česnjicam. Tako bo dobila moravska dolina sčasoma povsem drugačeno lice. Osušeno bo tudi močvirje med Moravčami in Drtijo, kjer bo skoraj dovršen nov osuševalni ja rek. Naposled nam bo zasijala še elektrika, ki nam bo pomagala, da se gospodarsko okrepimo.

ter med glavnimi našimi gospodarskimi središči na drugi strani. Vsa naša javnost pričakuje z velikim veseljem uradno obvestilo o uvedbi prometa z motornimi vlakmi na omenjenih progah.

Zahtevajte povsod naš list!

Veliki šahovski boj na Holandskem

V desetem kolu ni še nihče zmagal — Fine še vedno vodi

Deseto kolo šahovskega turnirja na Holandskem je osem najboljših šahistov začelo igrati v nedeljo zvečer in ga je tudi — razen ene partije, ki je bila prekinjena — tudi končali. Na njem sta se borila drug proti drugemu nasprotnika iz lanske letošnje šahovske dvojboja za svetovno prvenstvo: dr. Aljehin in dr. Euwe. Igra vse čas ni kazala ne za enega ne za drugega nobene prednosti in se je ob enaki poziciji tudi končala z remi-
som. S tem sta v dosedanjih tabeli oba velemojstra ostala na istih mestih, kot sta bila po devetem kolu. Tudi Keres, ki je igral s Flohrom, ni mogel doseči več kot pol točke. Ze zvečer je bila dalje

odločena partija med Amerikancem Capablancem in Fineom. Capablanca je stal že na nekoliko trdnjejših tleh, a mu vseeno proti izredno žilavemu Fineu to ni pomagalo do zmage. Točko sta si med vožnjo iz Brede, kjer so velemojstri igrali deseto kolo, v Amsterdamu razdelila. Ostala je iz tega kola odprta samo še partija med Reshevskim in Botvinnikom. — Včerajšnji dan je bil določen za odigranje prekinjenih partij, o čemer poročil še ni.

Stanje po desetem kolu: Fine 6.5 (1), Keres 6 (1), Capablanca 5, Botvinnik 4.5 (2), dr. Aljehin 4.5 (1), dr. Euwe 3.5, Reshevsky 3(3), Flohr 3.

Warren Duff — Robert Buckner:

SADOVI ZEMLJE

Roman s slikami

»Pardon, moram vas seznaniti z nekimi ljudmi.«

Njeno govorjenje je bilo sladko in priljubeno. Vsiljivo je prišla fanta za roko, kakor da bi bilo to neobhodno potrebno, ga pri tem vroče pogledala, da je nehote umaknil oči, potem ga je pa potegnila k družbi, katero je bila malo prej zapustila.

Whitney bi ji bil najrajši dejal, da mu ni nocoj za nobeno družbo, marveč da hoče samo Sereno. Če bi ne bilo zaradi nje, bi ga nocoj ne videli na tej prireditvi...

Rosanna je zdaj vsa zaresa hitela: »To je mr. Whitney, inženir, upravnik našega novega rudnika.«

Inženir se je družbi priklonil. Oglasil se je gospod Hearst, ki ga je novi došlec očito zanimal:

»Tam so bogata nahajališča zlata... hm...«

Hearst je bil v mestu ugledna osebnost: bil je senator San Franciscu v osrednji zbornici in eden prvih gospodarstvenikov v kalifornijski prestolnici. Whitney je to vedel, zato ni hotel ostati dolžan odgovora na Hearstovo pripombo. Okrenil se je k senatorju in mu dejal:

»Popolnoma pravilno. Samo, da bi bilo treba ta zlata ležišča pametneje iz-

koriščati. Treba bi bilo modernizirati obrat...«

Senator ga je nekaj časa poslušal, potem se je nasmehnil in pripomnil: »Da, da. Zakaj se pa sami ne pobri-gate. Kopljite tim več zlata, pa boste še sami bogateli, če boste pametni...«

Spet se je nasmehnil, potem se je obrnil drugam in ni več obračal pozornosti na inženirja Whitneyja, ki bi se bil s tako vplivnim možakom še rad razgovarjal in ga pridobil za svoje velike, novotarske načrte.

Inženir se je počasi oddaljil od senatorja, toda samo toliko, da je lahko silal vsako njegovo besedo. Če bi se pokazala prilika in bi Hearst začel spet s kom govoriti o rudniku, bi bil takoj na mestu in bi lahko posegel v razgovor.

Ujel je nekaj besedi, kako je senator izpraševal nekoga po njegovih rodbinskih razmerah. Pogledal je tja in je videl, da je to majhen okreten mož, ki se je začel pritoževati, da mu sin prizadeva težave in skrbi. Začel je izdajati nekaj list, pa mu posel ne gre, ker ne mara tega časnika nihče kupovati. Tudi sploh niso časniki donosen posel.

»Ni zasluzka s to rečjo,« je končal razočarani in zaskrbljeni oče.

Whitney je videl, da ne bo dosti ujel, pa je obrnil pozornost drugam.

Rosanna je bila medtem zapustila

družbo in odšla v Serenino sobo, da bi pogledala, kaj je z dekletom.

Serena je vprav popravljalna zadnje gube na obleki, da bi ne bilo na njej nobene napake in da bi teta ne delala sramote. Ko je Rosanna stopila v sobo, jo je Serena zagledala v zrcalu, ki je stalo ravno nasproti vrat.

Naglo se je obrnila, pogledala teta in rekla:

»Dobro večer. Ali sem dobra, teta Rosanna?«

Rosanna jo je pohvalila: »Zelo si lepa. Nič se ti ne pozna, da si s kmetov...«

Serena se je pohvale razveselila, zakaj vseeno se ji je zdela, da je v tem razkošju tetinega doma težka in okorna. Toda Rosanna si ni mogla kaj, da ne bi pohvali pridružila še pripombo:

»Samo lasje niso počesani, kakor bi bilo treba.«

Serena se je hitela popravljaliti, da bi bila v vsem taka, da bi bilo teta po godu. Zraven je mislila na Jareda, pred katerega je hotela stopiti taka, da bi ga ne mogla v ničemer osramotiti ali spraviti v zadrego nobena druga.

Rosanna jo je opazovala, ko se je ravnala pred zrcalom in si urejala frizuro. Najrajši bi si jo bila počeno privoščila in jo ostela kakor frklojo, zakaj bila si je na jasnem, da ji ta napol otrok s kmetov stoji na poti do Whitneyja in da ji utegne prekriti vse načrte glede njega. Toda vedela je, da z odkritim nastopom ne bo dosti dosegla, zato je sklenila, da bo ravnala previdno in preve-jano. Nameravala je Sereno pri Whitneyju zigrati.

Serena si ni mogla nič takega o njej misliti. Njeno pohvalo je sprejela veselo. Mislila je samo na Jareda in na svidenje z njim. Vprašala je Rosanno še enkrat:

»Ali naj spremenim frizuro, teta?«

»Zdjai je prepozno. Morava iti.«

Serena je hotela še nekaj vprašati in je dejala:

»Teta...«

Toda Rosanna jo je prehitela, rekoč:

»Da, to sem ti tudi hotela reči: nikar mi ne pravi teta, marveč me imenuj samo Rosanno. Saj nisem še tako hudo stara.«

Serena je vstala in šla za teta proti vratom.

Rosanna se je na pragu naglo obrnila, kakor da je nekaj pozabila povedati, ter je rekla:

»In pa, zapomni si tole: nikar ne le-taj za Whitneyjem. On ima rad drugo!«

Praden ji je Serena mogla kaj dejati, je že odšumela po stopnicah.

Sereni je dušo presekala rezka bolečina. Najrajši bi bila zavpila in se vrgla na Rosanno ter jo udarila po ustih. Lažnica! Vse je vpilo po njej, toda zavedel se je brz, da zdaj ni trenutke, da bi mogla premisljati in čakati. Morala je za Rosanno v dvorano. Strela se je, se dostojanstveno zavrnila, stisnila ustnice in s ponosnimi koraki odšla po stopnicah proti dvoran.

Rosanna se je na vratih ustavila in počakala. Ko se je Serena prikazala na stopnicah, jo je ošinila z radovednim in škodoželjnim pogledom. Ta pogled je bil kratek in nagel, toda zadostoval je, da

se je Sereni nekaj posvetilo: Rosanna ima rada Jareda!

V trenutku se je domislila tetinih opominov, njenih pogledov, ko ju je videla z Jaredom ob srečanju, njene pripombe, da ni še stara, njenega poplesavanja okoli Jareda, ko je bil zadnjič tu... in je takoj vedela, kam pes tace moli. Teta je imela Jareda rada, seveda ji je bila ona potem odveč. Ni prišla prav.

Kaj pa Jared?

Ni utegnla do kraja domisliti, kaj je z njim. Rosanna jo je prišla za roko in jo odvedla v dvorano, ki se je bleščala v luči in dragocenih oblekah.

Prav ta trenutek je lakaj naznanil, da prihaja general. Vsi povabljeni so planili pokonci, se zvrnili, umolknil in se zazrili proti vhod.

Čez nekaj trenutkov so se vrata odprla na obe krili, med njimi se je prikazala nizka, temna postava, širokih ramen, črnih oči, zavaljenega telesa in nerodne hoje. General Grant je za trenutke obstal na pragu, se priklonil in se malo razgledal po dvoran.

Godba je zaigrala državno himno. Vsi povabljeni gostje so jo poslušali stoje in tiho. Po prvih zvokih himne je general zakoračil s praga ter obstal vrh stopnic, ki so držale v dvorano.

Ko je godba odigrala himno, so se začeli gostje zbirati okoli generala. Po sredi so pustili prehod za Ralpa in Rosanno, ki sta z dostojanstvenimi koraki hitela, da pozdravita bivšega predsednika Združenih držav. Ko sta prišla do njega, sta se mu globoko priklonila, Rosanna je spregovorila:

Od tu in tam

Nova invalidska uredba, s katero se urejajo podpore našim invalidom in popravljajo krivice prejšnjih vlad, je izvala med invalidi silen odmev. Uredba daje nazaj vse pravice tudi tistim invalidom, ki jim je odredba iz l. 1929. odvzela podporo. Sedanja vlada je pokazala trdno voljo, da postopoma da vsakemu sloju tisto, kar mu po vseh pravicah gre. Glavni odbor invalidskega združenja je pozval vse jugoslovanske invalide, naj izrazijo vladni hvaležnost s tem, da bodo vse svoje glasove pri volitvah oddali za listo dr. Milana Stojadinovića.

Truplo pokojnega hrvaškega politika in prvega zunanjega ministra naše države dr. Anteja Trumbića so včeraj dopoldne pripeljali iz Zagreba v Split. Spetoma so Hrvatje povsod počakali na avtomobil, ki je vozil krsto, in se poklonili spominu velikega sina Hrvaške. Ob 10 dopoldne je prišel avtomobil v Split, ki je bil ves v črnih zastavah. Delavci so vzeli krsto in jo poneli skozi vse ulice do Peristila v Dioklecijanovi palači. Za krsto se je strnilo ljudstvo v dolg spreved. Krsto so položili na oder, nakar so začeli prihajati množice in kropiti truplo dr. Trumbića. Svečan pokop bo jutri dopoldne na stroške splitske občine.

Propagatorji volivne abstinence na Hrvaškem so imeli včeraj v Zagrebu svoj sestanek. Javnost ve iz časopisnih poročil, da se manjše politične skupine, ki so nezadovoljne z dr. Mačkovo politiko, odločile od skupnega hrvaškega gibanja in oznanjale po svojih tedenskih listih svoje nazore o hrvaški politiki. Voditelji teh gibanj so bili dr. Mirko Košutić, odvjetnik, dr. Buč, Joca Matošić, dr. Cuzzi in drugi. Z včerajšnjega posveta ni bilo izdano nobeno sporočilo, pač pa namigava zagrebško časopisje, da so se vsi ti voditelji abstinence premislili in bodo svoje pristaje odvezali svojih navodil, naj se volitev vzdre.

Nemška manjšina v naši državi se bo zbirala odslej spet v enotnem nemškem »Kulturbund«, ker se je dosegel sporazum med vsemi sprtimi strujami. Podlaga za spravo med kulturnimi organizacijami je bil dogovor med vsemi nemškimi skupinami, da pri decembrskih volitvah ne bodo postavljale svojih kandidatov, temveč bodo Nemci volili kandidate na listo dr. Milana Stojadinovića brez oziroma, če je kandidat nemške narodnosti ali ne. V »Kulturbundu« bodo vstopila tudi vsa nemška društva v Slavoniji, ki imajo svojo centralo v Osijeku. Vodja društva bo dr. Alender.

Okrog 3000 vagonov prvovrstnih jabolk bodo letos prodali v tujino sadijari iz Užiske Požege. Kraj ima posebno ugodno lego, ki je omogočila nagel razvoj sadjarstva. Ker so se tudi ljudje sprijaznili s sodobnimi načini gojitve sadnih dreves in znajo pazljivo sortirati sadeže, imajo jabolka iz Užiske Požege v tujini dober glas. Naročila so tako velika, da ne morejo zadosti hitro naložiti vagonov. Računajo, da bo šlo iz kraja okrog 3000 vagonov odbranih jabolk.

Razprava proti Muniri Mirojevič iz Zenice, ki je ustrelila druga ženo svojega moža in njega samega težko ranila, se je včeraj nadaljevala na kraju nesreče samem. Munira je bila dvajset let poročena z železniškim uradnikom Alijo Ljutovičem, a je morala pretrpeti grozotne stvari. Mož je lažil za drugimi ženskami, zapravljal njeno doto, ona sama pa je morala z največjimi napori iskati sredstev, da je preradila svoje štiri otroke. O tragediji, ki se je iz tega rodila, smo že pisali. Pred sodiščem so vse priče hudo obremenjevale Ljutoviča, Muniro pa razbremenjevale. To se je dogodilo tudi pri rekonstrukciji dogodka v Zenici. Ko se je Munira, spremljana od orožnikov, vračala skozi Zenico, so jo ljudje navdušeno pozdravljali.

Podle trike si izmišljujejo tihotapci. K mesarju Jovanu Kišu v Novem Sadu je prišel neki človek in mu izročil zavitek s prošnjem, naj ga hrani. Kiš je zavoj spravil, pa ga po dveh dneh odprl, ker se tuje ni zglasil. Na svoje začudenje je ugotovil, da je bilo v zavitku precej nežigosanih vžigalnikov in nežigosanih igralnih kart. Mesar je vse skupaj izročil finančarjem, ki so naslednjega dne prijeli tudi neznanca, ko je prišel k mesarju po zavitek. Pri zaslišanju je neznanec povedal, da je nesel prepovedano blago k mesarju zato, da bi ga potem naznanil in dobil ovdetijsko nagrado. V tem primeru bi dobil okrog deset jurjev.

Izredno ugodnost je dovolil finančni minister jugoslovanskim izvoznikom puranov v Anglijo. Za božične dni si nabavijo Angličje kot najbolj priljubljen jed purane. Naš trg ima tega blaga več kot preveč po primernih cenah, ki so omogočile, da so Angličje vsako leto nakupili veliko množico puranov tudi pri nas. Letos pa se je pojavila konkurenca, ki bi utegnila zavreti naš izvoz puranov. Zaradi tega je finančni minister ukrenil, da bo narodna banka plačevala izvoznikom puranov tri četrtine angleških funtov ne po dnevnem tečaju, temveč po 262 dinarjev, ostalo četrtino pa po rednem kurzu.

Baharija se je kruto maščevala delavcu Drago- ljubu Elmeniču v Beogradu. Fant je hotel pokazati dekletom, kako se spretno skače iz drvečega tramvaja. V Aleksandrovici je skočil iz voza, a tako nesrečno, da je padel pod kolesje, ki mu je odrezalo obe nogi. Nezvestnega so ga prepeljali v bolnišnico. Zaradi prevelike izgube krvi bo bržkone umrl.

Zaradi ugrabitve dekleta bi skoraj prišlo do krvave obračuna med dvema vasa v okolici macedonskega mesta Gostivarja. V vasi Strajanih je živel lepa Vasija Adamović, za katero se je pulilo več mladencev iz domače vasi, kakor tudi iz sosednjega Padavišta. Tair Tairović je sanjal, kako bi deklo osvojil, ker njeni starši niso nič dali na njegove prošnje in lepe besede. Najel je petnajst svojih prijateljev in z njimi sredi noči krenil pred dekletovo hišo. Ker očeta ni bilo doma, so pograbili mlado deklo in jo odpeljali. Sredi poti pa so ugotovili, da so odvedli mlajšo sestro in ne Vasijo. Spet so se vrnili, ugrabili Vasijo in odšli v gozd. Ko se je zdnilo, se je Tair z dekletom utaboril v svojem domu. Čim je Vasijin oče izvedel za ugrabljenje, je nabral petdeset ljudi in šel iskati svojo hčerko. Toda Tair je pred preganjalci pobegnil v gozd in odvedel s seboj tudi Vasijo. Preganjalci pa so obkolili vas in grozili, da bodo vse požgali, če dekleta ne dobe nazaj. Ze so zažgali hišo Tairovega očeta, nakar so domači šli v gozd, prijeli Vasijo in jo izročili očetu. Na ta način se je končala »vojvaka« med dvema arnavskima vasa, ki bi se v nasprotnem primeru lahko spremenila v vrsto krvavih obračunov.

Tri delavce je povozil brzi vlak, prihajajoč iz Subotice blizu Zemuna. Zjutraj so delavci odšli, da bi namestili nove pragove pod kretinco. Zaradi goste megle niso mogli pravočasno opaziti tovornega vlaka, ki je prihajal iz Zemuna. Ko so pa le začeli sopihanje lokomotive, so nekateri skočili iz proge v stran in se rešili, trije pa so skočili na drug tir ne vedoč, da po njem divi proti Zemenu subotični brzi vlak. In že je lokomotiva butnila vanje, jih podrla in razmrčarila. Vsi trije so obležali na mestu mrtvi.

Tajnosti jetniškega življenja se odkrivajo

Leta 1936 oproščena, sedaj obsojena

Ljubljana, 22. novembra.

Kriminalna literatura vsebuje in navaja najrazličnejše trike zločincev, zlasti onih, ki so nevarni tuji lastniki, omenja pa tudi v podrobnostih, kako se razvija življenje po samotnih in skupnih celicah raznih jetnišnic. Med vlomilci dostikrat ne vlada iskrena solidarnost, mnogi so, ki se prerivajo od skupine do skupine, postajajo celo »špijoni«, ki jih pa potem poklicni in radikalni tatovi izločijo iz svoje srede. Ko pridejo takole tatovi v skupne areste, si kaj radi pripovedujejo svoje dogodivščine, vedo za vse premožne ljudi, kjer bi se lahko v kaj »pljunilo« in kaj »sunilo«. Snujejo načrte. Znan je trik zaprtih tatov, da kaj radi skušajo, ko pridejo na svobodo, opehariti žrtve, ki jih poizkušajo med sorodniki svojih tovarišev in njih znanci. Prinašajo pisma, dostikrat celo ponarejena, kjer prosijo »nesrečni jetnik« za kako denarno podporo in večjo vso, da bo mogel plačati »advokata«.

Prav čudna kriminalna zgodba se je razvijala od l. 1936. naprej. Naposled pride vse na dan!

Vlom pri železničarju Verbiču - Bogat plen

V Stožicah stanujeta železničar Fran Verbič in žena Gabrijela. Takole 30. januarja 1936 je žena opoldne nesla moža kosilo. Stanovanje je zaprlo. Ko se je vrnila, je bilo vse odklenjeno in razmetano. Kmalu je presenečena ugotovila, da ji je iz omare izginila večja vsota bankovcev, skupaj 15.100 din. Dolgoprstnež pa bi lahko odnesel še več, ko bi se nekoliko paziljeve pobeskal po omari. Kot osumljenec je bil aretiran neki Jože Senica. Pred malim senatom je bil Senica junija 1936 zaradi tega vloma obsojen na 1 leto in 6 mesecev robj. Hkratu z njim sta bila obtožena posestnik, gostilničar in krojaški mojster Fran Zaletel, stanujoč v Stožicah in njegova žena Marija. Obtožena sta bila zaradi prikrivanja ukradenega blaga, odnosno zaradi dajanja potu. Takrat sta bila oba oproščena od obtožbe.

Po prvem delu ligaških tekem:

Tudi denar ne pomeni vse

Ob koncu prvega dela ligaškega prvenstva lahko nesporno ugotovimo veliko nazadovanje zagrebškega nogometa. Gradjanski, ves up in nada zagrebškega nogometa, je do sedaj izgubil štiri tekme in je zaostal za BSK-om za celih pet točk. Tega Zagrebčan niso nikoli pričakovali. Gradjanski je klub, ki ga nosi ves Zagreb na svojih rokah in ki ga tudi temeljito podpira z denarjem. Veliki menager Gradjanskega je kupil vse najboljše igralce in po papirnatih prognozah je šel Gradjanski v letošnje prvenstvo z najboljšimi iglji. Ob koncu prvenstva pa beleži 4 poraze in pa nedisciplino svojih igralcev, katerih ni sram, da se med seboj zmerjajo in celo tepejo na igrišču. To bodi velik memento tudi ostalim klubom, da lahko vidijo, da denar, komercializacija športa in prikriti profesionalizem, ki ga je v tolikšni meri uvedel v naš nogomet ravno Gradjanski, še daleč ne pomeni rešitve. Tudi z drago odkupljenimi igralci še ni mogoče priboriti prvenstva. Gradjanski je zato svetel primer. Z uvaženjem profesionalizma, ko so ga opustile celo države, kot je bila Nemčija in Češkoslovaška, je prišel prepozno. Poleg denarja je treba imeti še zavest in moralno. Tega danes igralci Gradjanskega nimajo in to je tudi močan razlog za neuspeh, ki so jih doživeli zagrebški »purgirje« v letošnjem prvem delu ligaškega prvenstva. Vse to instinktivno čuti naše športno občinstvo, ki zagrebških »purgirjev« zaradi njihove domisljivosti ne ceni in jim privoščiti celo vsek neuspeh bolj kot vsakemu drugemu klubu.

Na vrhu tabele je z veliko prednostjo BSK, ki ni do sedaj izgubil niti ene tekme. V njem po vsej verjetnosti tudi lahko gledamo bodočega državnega prvaka. Štiri točke za BSK-om je Jugoslavija, ki je izgubila tri tekme. Njen položaj na tabeli pa še zdaleka ni tako trden kot na položaj njegovega mestnega nasprotnika. Eno točko za Ju-

Tretja številka „Grafčne revije“

Letošnja 3. številka »Grafčne revije« je vsa posvečena jubileju, sedemdesetletnici grafčne organizacije v Ljubljani. Opremljena je prav razkošno, grafiki pa so se tudi res potrudili, da so z njo pokazali, kaj zmorejo v svoji stroki. Originalni ponetki v barvah po naravi in tisk s tremi barvami »Ljubljana-Park Tivoli«, je prva umetniška priloga, ki nas uvede v to jubilejno številko in ki jo je izdelala Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani s tehnično popolnostjo.

Pestra vsebina številke je razporejena takole: za uvod pride pesem Celjana Ivana Kleča »Tovarišem v spomin«. Nato sledi poetičen panegirij Ljubljancema Dr. Kosma, »Sedemdeset let.« O pričetku prosvetnega dela piše spet Dragotin Kosem v tehtnem članku »Kako smo začeli s prosvetnim delom«. Zelo poučen je esestavek Otmarija Mihaelca, ki nam prikaže »Dvajset let tiskarskega dela v lastni državi«. Prav informativen je z ilustrativnimi vzorci opremljeni članek Ivan Matičiča o »Razvoju tiskovine v sedemdesetih letih«. Stanko Kovač iz Celja razvije nekaj prav zanimivih misli o »Vplivu tiska na slovensko kulturo«. Natančen in vzgledno vestno sestavljen je članek Ljubljancema Franceta Pintarja »O zakonu harmonije«, ki je opremljen z ilustracijami ter s pomožno razpredelnico za določanje sorazmerij po zlatem rezu 8.5. Zelo poučen je esestavek Mariborčana Pavleta Kovača, ki razglablja »O vstranjanju stavka«. Dober in informativen je članek Bruna Čeca o »Stavku sodobne tiskovine«. O »Naši litografiji« govori France Gabričeljčič v daljšem preglednem sestavku. O začetku fotolitografije in o njenem razvoju nas pouči v izčrpnem članku Riko Beranek. Prav dober je tudi prispevek o »Tem in onem o tisku na pločevino«; ta prispevek je poslal Oto Perč. O grafično-tehničnih postopkih govori Ivan Kovarčič, o sedobnih vprašanjih o tiskarski pripravi Makso Dache, o stavnem stroju »Typograph« Mariborčan Pavel Vokač, o organizaciji dela kot o važnem gospodarskem vprašanju Vililabd Vlahovič, o črki kot podobi besede Stanko Gladnik, o Stanku Gladniku kot o našem prvem umetniku krasopisa piše Dragotin Kosem, o tisku kot svetovni vselevski Slavko Dvoršek, Stanko Kovač ima članek »Ze oblika knjige izražja vsebino«; slede še tehnični prispevki Alberta Kolmana, Ivana Lampreta, Konrada Tavčarja, Alojzija Sitarja, Toneta Fajfarja, Franca Savinška, Joška Jurača, Jožeta Trpina in Dragotina Kosma.

Ta jubilejna številka je opremljena s krasnimi barvnimi prilagami, ki so jih izdelale Jugoslovanske, Delniška, Mariborska in Mohorjeva tiskarna v Celju. Prav dober je originalni lesorez A. Pečana »Gaučanje« ter Erjavčeva »Idila slovenskih pla-

Senica se je izdal

Obsojeni Jože Senica je prišel v zaporih med pisano družbo tatov in vlomilcev. Začel jim je praviti svoje zgodbe. Pripovedoval je, kako je vlomil pri Verbičevih in da je dal 10.200 din shraniti gostilničarju Zaletlu. Opisal je tovarišem vse podrobnosti. Vsakdo je dobil prvi vtis, da se Senica ne laže, niti ne baha, kot je to navada nekaterih vlomileških tipov, marveč da govori odkrito resnico. Senica je dobival od Zaletla tudi tuintam kako podporo. Bil je drugače poprej stalen gost Zaletlove gostilne. Zaletel pa je bil nasprotno v hudih denarnih stiskah. Črnuški orožniki so letos spomladi prijeli nekega Periša. Na postaji so ga zasliševali in ga tudi preiskali. Našli so pri njem listič, na katerem je bil naslov gostilničarja Zaletla. Perše jim je stvar pojasnil. Orožniki so globlje prijeli zadevo in se jim je posrečilo tajnost vloma popolnoma razjasniti. Perše, ki je bil sojetnik, in drugi tovariši Senice so natanko pripovedovali, kako jim je Senica razodel tajnost, da imata zakonca Zaletel v shrambi 10.200 din. Drugače je bil Senica pri Zaletlu »kuhan in pečen«. Gospa Verbičeva je tudi povedala, kako ji je prišel neki Udovč pripovedovat o celi stvari v vseh podrobnostih.

Mnoge priče, nekdanji sojetniki Senice, so na razpravi pred malim senatom močno obremenjevali znova obtoženega Frana Zaletla in njegovo ženo Marijo. Oba sta sicer odločno zanimala, pa ni nič pomagalo. Senica, njun prijatelj, pa ju je nasprotno skušal izrezati iz hude stiske. Izgovarjal se je, da je vse le tako blebetal iz baharije. Fran Zaletel je bil obtožen tudi zločinstva krive prisige, ker ni v poravnalnem postopanju pred sodiščem navedel, da ima vlogo za 10.000 din.

Sodba je bila sedaj po novih dokazih drugačna: Fran Zaletel obsojen na 4 mesece strogega zapore in 120 din denarne kazni ter v izgubo častnih državljanjskih pravic za 2 leti. Žena Marija pa na 3 mesece strogega zapore in 120 din kazni. Prijavila sta revizijo in priziv.

goslavijo sta Gradjanski in Hajduk, ki ima malo slabšo goldiferenco.

V zlati sredini je na petem mestu Hašk z 12 pikami. Isto število točk imajo tudi Sarajevčani, ki so začeli zelo slabo, ki so pa v zadnjih štirih tekmah proti obema Gradjanskima, Basku in Jedinstvu pisali štiri lepe zmage. V drugem delu znajo marsikaj se izgubiti, ker bodo morali več tekem igrati zunaj. Na sedmem mestu je Jedinstvo, ki je v zadnjih tekmah neverjetno napredovalo in ki je sedaj celo pred Baskom, ki ima samo deset točk.

Med klubi, ki jih stalno smatramo za kandidate za izpadanje, je trenutno daleč najboljša naša Ljubljana, ki ima osem točk in še zadovoljivo goldiferenco. Za nami so Skopljanec, Varaždinec in Zemunci. Najtežja bo predla Varaždinecem, ki so v prvem delu prvenstva igrali več kot dve tretjini iger na domačem igrišču.

S položajem, ki ga ima zaenkrat Ljubljana, smo v svoji skromnosti še nekoliko zadovoljni. Pač pa je treba z vsemi močmi obdržati kondicijo igralcev še za dve tekmici, ki jih bomo imeli letos v Ljubljani. Prihodnje nedelje pride k nam Gradjanski iz Zagreba in nato še belgrajska Jugoslavija. Močstvo se mora za ti dve tekmici na vsak način ohraniti v najboljši telesni kondiciji. Oba kluba sta zelo nevarna kamna spodite in oba sta nam zelo nevarna. V prvem delu smo v Zagrebu izgubili s 6:0, v Beogradu pa 2:0. V Ljubljani, upamo, da se ti rezultati ne bodo ponovili.

Kot najboljši strelec se je do sedaj izkazal Matošić mlajši, ki je zabil 18 golov. Sledijo mu Petrovič (Jugoslavija) 10, Kacijan (Hašk) 9, Glišovič (BSK) 8, po sedem golov so dali Pavletič (Slavija V.), Wölfl (Gradjanski), Lešnik (Gradjanski), Rajlič (Slavija S.), Podkratski (BSK). Med našimi igralci so najboljši Grintal, Pupo in Erber, ki so dali vsak po tri gole.

Zanimiva Tegetthofova pisma v mestni blaga ni

Maribor, 21. novembra. Kakor znano, je bil slavni avstrijski admiral Tegetthof, ki se je leta 1866 proslavil v pomorski bitki pri Visu, rojen v Mariboru. Njegova rojstna hiša je stala na vogalu Gosposvete in Slovenske ulice, na prostoru, ki ga sedaj zavzema palača Hranilnice dravske banovine. Mati tega pomorskega junaka je živel dolga leta v Mariboru, tudi se takrat, ko je Tegetthof dobil bitko pri Visu. Njej je pošiljal ein e svojih velikih potovanj, ki so ga vodila v vse dele sveta, pisma, ki jih je mati zvesto hranila. Med pismi je pa tudi originalna brzojavka, katero je Tegetthof poslal svoji materi takoj po bitki pri Visu dne 21. julija 1866 ob 11.50 ponoči. Brzojavka se glasi v slovenskem prevodu: »Danes bitka s sovražnim brodomjem. Vis izprazen. Sovražnik izgubil dve ladji.« Leta 1893 je mati Tegetthofa izročila vsa ta pisma z brzojavko vred takratnemu mariborskemu županu dr. Reiserju. Darovala je ta pisma mestni občini, da bi jih dala vzditi v temelje Tegetthofovega spomenika, ki ga je takrat mariborsko mesto hotelo svojemu slavnemu rojaku zgraditi. Župan dr. Reiser je shranil ta pisma v mestno blaginjo. Tam so tudi ostala, ter so popolnoma pozabili nanje, tudi takrat, ko so postavljali Tegetthofu spomenik. Ostala so v blaginji do današnjih dni. Pred nekaj dnevi pa so mestno blaginjo natančneje pregledali ter so v starem svežnju, ki je ležal že leta in leta v nekem kotu blaginje, odkrili Tegetthofova pisma, ki bodo vsekakor dobrodošla pridobitev mariborskega muzeja.

Fala prišla z elektrifikacijo Dravinske doline

Slov. Konjice, 21. novembra. Pretekli teden je elektrarna Fala prišla z elektrifikacijo Dravinske doline, in sicer najprej na sektorju Tepanjski vrh-Pobreže-Oplopnica. Na Tepanjskem vrhu so pri vodu št. 232 že postavili temelj za transformator, odkoder bodo napeljali električni tok najprej do Oplopnice, pozneje pa po vsej Dravinski dolini. Na preje omenjeni črti so že pripravljene leseni drogovi z betonskimi podstavki, kopljeto pa tudi že jame. Upamo, da bo delo šlo hitro izpod rok in da bo važna naprava, ki bo imela za vso Dravinsko dolino ogromen gospodarski pomen, kmalu dograjena v veliko korist našemu ljudstvu.

nina, ki so jo izdelali člani kluba lito-kemigrafov v Ljubljani. Tisk je v tej reviji odličen. Naši grafiki so za jubilej 70letnice izdali res vzorno lepo publikacijo

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer- sko stanje	Tempe- ratura v C		Relativna vlažnost vlag %	Oblačnost 0-10	Veter (smr, jakost)	Pada- vine	
		naš večja	naš manjša				m/m	vrsta
Ljubljana	747.1	13.0	60	84	10	0	6.2	dež
Maribor	745.0	13.5	70	80	8	SW ₂	—	—
Zagreb	764.9	16.0	30	90	8	0	—	—
Belgrad	766.9	12.0	-10	90	0	E ₂	—	—
Sarajevo	772.2	5.0	-20	90	10	0	—	—
Vis	766.0	10.0	80	90	6	SE ₄	—	—
Split	767.3	15.0	90	60	7	ENE ₃	—	—
Kumbar	767.6	16.0	80	70	9	NNE ₂	—	—
Rab	765.3	12.0	70	10	10	SSE ₂	—	—
Dubrovnik	767.0	16.0	60	60	6	E ₁	—	—

Vremenska napoved: Nestanovitno vreme s padavinami.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od večera do danes: Včeraj je prevladovalo oblačno vreme, le med 11.50 in 16.20 se je oblačnost nekoliko pretrgala, posijalo je tudi sonce, vendar le za krakko dobo. Deževalo je iz noči do 9.50 neprestano, nato pa s presledki do 15 prav malo. Ponoči je pričelo deževati ob 23 in dežuje neprestano vso noč. Toplota zraka se je močno dvignila.

Koledar

Danes, torek, 22. novembra: Cecilija.

Sreda, 23. novembra: Klemen.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarnarje: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, mr. Trnkoczy, Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Koledarček Zveze fantovskih odsekov. Izšel je koledarček Zveze fantovskih odsekov v prikupni obliki. Pridržani so naslovi vseh fantovskih odsekov, deklinskih krožkov ljubljanske Prosvetne zveze in vseh prosvetnih društev ljubljanske in mariborske Prosvetne zveze kakor tudi prosvetnih društev s Koroske. Cena koledarčka je 8 din. Naroča se pri Zvezi fantovskih odsekov, Ljubljana, Miklošičeva cesta 77.1.

Društvo Rejec malih živali, Ljubljana, priredi dne 23. nov. predavanje »O reji golobov«. Predavanje bo v društvenih prostorih ob 8 zvečer v Karunovi ul. 10 (za trnovski cerkvijo). Vse reje in ljubitelje vabimo k temu zanimivemu predavanju. Vstopnine ni. Odbor.

Odklivanje ameriških Slovencev. Za svojo po- žrtvalno kulturno delo so bili odklikovani najvidnejši člani Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu in sicer predsednik Anton Grdina z redom jugoslovanske krone III. razreda, podpredsednik Mile Marinković in tajnik Jože Grdina z redom jugoslovanske krone IV. razreda, blaginščarica Marion Kuhar pa z redom sv. Save IV. razreda. Poleg teh je bila pa z redom sv. Save IV. razreda odklikovana tudi Marie Prislund, glavna predsednica Slovenske ženske zveze v Ameriki. Zaslužnim kulturnim delavkam in delavcem tudi naše najiskrenejše čestitke!

Vsem društvom in organizacijam v Ljubljani. — Mestno poglavarstvo v Ljubljani sklicuje sestanek glede proslave 20 letnice kraljevine Jugoslavije dne 1. decembra. Sestanek bo v četrtek, 24. t. m. ob 18 v veliki magistratni dvorani. Mestno poglavarstvo vabi s tem zastopnike vseh narodnih, prosvetnih, bojevnih, telesno-vzgojnih in gasilskih društev, da se važnega sestanka zanesljivo udeležijo. Posebna vabila ne bodo razposlana.

Francišanska prosveta M.O. v Ljubljani priredi drevo ob 8 v francišanski dvorani skiptično predavanje »Pesem izza kongresa«. Predaval bo dr. p. Roman Tominec ob krasnih in številnih skiptičnih slikah o letošnjem svetovnem evharističnem kongresu v Budimpešti. Če niste sami doživeli teh nepopisno lepih slovesnosti, nikar ne zamudite vsaj tega predavanja, na katerem Vas bo priljubljeni predavatelj popeljal v eno najlepših evropskih mest. Predprodaja vstopnic po 3 din v pisarni »Pax et bonum«. Člani popust.

Pedagoško društvo v Ljubljani priredi v soboto, dne 26. novembra ob 18 v predavalnici mine-raloškega inštituta na univerzi predavanje profesorja dr. Ozvalda »Glavni viri srednješkolskih ne-uspehov«. Po predavanju bo redni občni zbor Pedagoškega društva.

Na sestanku za proslavo 20-letnice kraljevine Jugoslavije bo zaradi razporeda slavnostnega spre-voda treba ugotoviti tudi približno število udeležencev pri sprevodu. Odbor za proslavo zato prosi zastopnike organizacij, da za sestanek, ki bo v četrtek, 24. t. m. ob 18 v veliki dvorani mestnega poglavarstva, pri-praviijo potrebne podatke o številu udeležencev po-sameznih organizacij in društev, ki jih zastopajo.

Bežigrad — prosvetno društvo — ima svoj četr-ti prosvetni večer v četrtek, dne 24. nov. 1938 ob 8 v Mavričevi dvorani. Na sporedu je fantovska pe-sem, deklaracija in zanimivo predavanje: Izseljensko vprašanje za naš narodni obstoj.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20

Torek, 22. novembra: Zaprti.
Sreda, 23. novembra: »Potopljeni sveti«. Red Sreda.
Četrtek, 24. novembra: »Labodjak«. Red Četrtek.
Petek, 25. novembra: Zaprti.
Sobota, 26. novembra: »Trideset sekund ljubezni«. Red A.

Opera. — Začetek ob 20.

Torek, 22. novembra: Zaprti (»Ero z onega sve-tac«, gostovanje v Celju).
Sreda, 23. novembra: »Manon«. Gostovanje ge. Zlate Gjurgjenac. Izven.
Četrtek, 24. novembra: Zaprti.
Petek, 25. novembra: »Aidac«. Gostuje gđ. Vera Majdičeva. Izven.
Sobota, 26. novembra: »Roxyc«. Premiera. Premier-ski abonma.

Drama pripravila najnovejšo delo Pavla Golie »Dobruža 1916«. Delo nam slika dogodek na tem bojišču v desetih slikah. Zrežiral bo dramo režiser O. Šest. Premiera bo v sredo 30. t. m.
Celjane opozarjamo na današnje gostovanje ljubljanske opere. Začetek bo ob pol 8 zvečer. Pela se bo Gotovčeva opera »Ero z onega svetac«. V vlogi kmeta Marka bo gostoval g. Josip Krizaj iz Zagreba. Era bo pel g. Franci, Giulio gđ. Hey-balova, Domo ga. Kogejeva, mlinarja g. Janko. Dirigiral bo ravnatelj Polič, režija inž. Golovinova.
Ga. Zlata Gjurgjenac bo gostovala v sredo 23. t. m. v naši operi v svoji najboljši vlogi v Masse-netovi operi »Manon«. Odlična umetnica je imela v tej vlogi izredne uspehe pri nas in tudi drugod, kjer je gostovala. Gostovanje v sredo bo iz-ven abonmaja po navadnih opernih cenah.

Gđ. Vera Majdičeva, ki je več let z odlični-mi uspehi nastopala v tujini, bo po daljšem pre-sledku zopet pela v naši operi v petek 25. t. m. Gostovala bo v naslovni vlogi Verdijeve opere »Aidac«

Koliko ima Francija zemlje

Francoskih inozemskih posestev je za več kot 32 Jugoslavij

V zadnjem času je v evropski politiki spet na prvem mestu vprašanje kolonij. Sprožila ga je država, ki ji je svetovna vojna kolonije vzela. Nemčija. Vseh dvesto let Nemčija ni mogla preboleti tega svojega največjega poraza in ponižanja. V Evropi si je osvojila nazaj vsa tista zemlja, ki jo je morala po vojni odstopiti sosedom, in še več. Izbrislala je z evropskega zemljevida Avstrijo in jo spojila z Veliko Nemčijo, zasedla je Posaarje, in sicer tako, da ji nihče več ne more očitati, da je ravnala nasilno. Dobila ga je s plebiscitom, ki ga je vodila mednarodna komisija in njegov mirni potek zagotovila tuja vojska. Zasedla je dalje tudi širok pas češkoslovaškega ozemlja okrog in okrog, kjer je do zasedbe živelo skoraj tri in pol milijona Nemcev. S tem pa je tudi dobila še bolj v svoje gospodarske klešče Češkoslovaško. Ves politični svet je bil prepričan, da se Nemčija tudi še s temi svojimi zmaganji ne bo zadovoljila in da bo prav v kratkem, neposredno po slovitom monakovskem sporazumu, začela tudi vprašanje svojih kolonij, ki jih je nekoč imela izven Evrope, v Afriki. In natančno tako se je tudi zgodilo.

Razumljivo je, da je to vprašanje zaskrbelo najbolj tisti dve evropski državi, ki sta po svetovni vojni dobili bivše nemške kolonije, Francijo in Anglijo. Nemčija jih hoče nazaj, Anglija in Francija jih ne bi radi spet odstopili, vojne pa se ves svet, tudi velesile boje. Kako naj se torej uredi to težko vprašanje tako, da bo volk sit in koza cela. Takoj se je v francoskih in angleških političnih glavah rodila misel, kako bi Nemčijo zadovoljili na račun koga drugega, na račun kake manjše države, ki bo morala pod grožnjo z orožjem in pod krinko ohranitve miru v svetu prav tako odnehati, kakor sta morali celo razmeroma veliki evropski državi Avstrija in Češkoslovaška. In tudi to vprašanje nemških kolonij bo v kratkem rešeno. Kako, tega se z gotovostjo še ne da reči.

Naj si v naslednjem ogledamo le sedanje francoske kolonije, ki jih ima Francija na vsem svetu in od katerih po izjavah najvišjih francoskih politikov ne bo odstopila niti pedi. Če gledamo samo na evropski zemljevid, se Francija zdi srednjevelika država, o kateri bi bilo težko reči, da je velesila. Če pa razgledamo pred seboj tudi politični zemljevid Afrike, Azije in Amerike se nam nudi čisto druga slika. Francija je v teku zgodovine močno stegnila svojo roko skoraj na vse celine. In to roko je zadnje čase v strahu, da bo morala kaj odstopiti, še bolj stisnila.

Pregled vse francoskih izvenevropskih posestev je tale:

V Afriki:

Alžir: Glavno mesto Alžir. Ta francoska posest meri 207.700 kv. km in ima 6 milijonov ljudi. Spada neposredno pod Francijo in ima prav takšno upravno razdelitev kot evropska Francija.

Protectorat Tunis: Glavno mesto je Tunis. Tunizija meri 120.000 kv. km. Ljudi prebiva tod le dva in pol milijona. Iz tega se jasno vidi, da je naseljenost zelo redka, večina tega prebivalstva biva v neposredni obalski pokrajini. Je to razmeroma precej bogata dežela: razno južno sadje, tobak, vino, dobro razvita živinoreja, od rudnin pa svinec, cink, železo, mangan in fosfor.

Zahodno od tod leži **Maroko**. Glavno mesto je Rabat. Maroko meri 450.000 kv. km in ima 5 in pol milijona ljudi. Tudi ta dežela je še dosti bogata na raznem južnem sadju, posebno v severnem delu ob sredozemski obali. Prav tako precej cvete vinogradništvo, lepo je razvita živinoreja. Zemlja sama pa ima v sebi precej rudnega bogastva, spet v prvi vrsti v severnem in severozahodnem hribovitim predelu. Dežela je pod francoskim protectoratom. Južno od tod leži velika francoska kolonija

Sahara. V notranjosti je ta ogromna dežela povsem puščavska, posojane so, zlasti v zadnjem času, vedno bolj na gosto zelene oaze. Francija si prizadeva, da bi iz Sahare naredila rodovitno pokrajino. Na nešteti krajih je ustanovila nova naselja in ljudem omogočila bivanje tam na ta način, da je navturala aršeske studence, okoli katerih so kmalu nastale zelene oaze.

Malo znana je kolonija **Mauretania**. Glavno mesto Mauretanie je Saint Louis-du-Sénégal. Ljudi živi v tej zahodni afriški francoski koloniji 289.200, dežela pa meri 400.000 kv. km. Ljudje se povečini bavijo z ribolovom, živinorejo in goje datlje.

Sudan: kolonija, glavno mesto Bamako. Prebivalcev ima 3.550.500, meri pa 1.500.000 kv. km.

Sudan je znan po pridobivanju kavčuka, pridelovanju volne in bombaža. Vsako leto izvozi iz Sudana na Angleško za 500 milijonov frankov svojih pridelkov.

Nigerija: Glavno mesto Niamey, 1.200.000 kv. kilometrov površine in 1.218.000 prebivalcev. Ljudje se bavijo po veliki večini z živinorejo.

Kolonija ob Čadskem jezeru z glavnim mestom Fort-Lamy, 1.120.000 kv. km in 1.053.000 prebivalcev. To je ena tistih pokrajin, ki so znane po neizmernih gozdovih in po živinoreji.

Ob zahodni afriški obali leži kolonija **Senegalija**. Glavno mesto je Dakar, ima 201.375 kv. km površine in 1.584.000 prebivalcev. Tu goje koruzo, krompir, južno sadje in riž. Prvič je prišla pod francosko oblast že leta 1626, končnoveljavno pa so si jo Francozi prilastili 1815. leta.

Francoska Guineja: Glavno mesto Konakri. Dežela meri 231.000 kv. km in ima 2.096.000 prebivalcev. Pridelujejo banane in kavčuk. Ta posest spada tudi med prave francoske kolonije. Južno od tod je kolonija

Slonokoščena obala: Glavno mesto Bingerville. 315.000 kv. km, 1.725.000 prebivalcev. Kolonija slovi predvsem po velikem rudnem bogastvu, posebno po zlatu.

Togo z glavnim mestom Lomé, 53.000 kv. km in 750.000 prebivalcev. Pridelujejo kavo, kakao, bombaž, mandeljine in se pečajo z ribolovom. Togo je mandatna pokrajina.

Dahomey: Glavno mesto Porto Novo, 122.000 kv. km, 112.000 prebivalcev. Pridelujejo koruzo in banane. Je kolonija.

Francoski Kongo: Glavno mesto Yaoundé, 431.000 kv. km, 2.770.000 prebivalcev. Pridelujejo riž, kavčuk in tobak ter se pečajo z živinorejo.

Kolonija Ouhangui-Chari, v osrčju Afrike. Glavno mesto Banghi, 493.000 kv. km, 1.066.000 prebivalcev. Riž, bombaž.

Gabon, kolonija južno od Kameruna. Glavno mesto Libreville, 274.000 kv. km. 389.000 prebivalcev. Evropejcev je tu le 600. Obširni gozdovi, kakao.

Madagaskar, največji francoski otok, ob jugovzhodni afriški obali. Glavno mesto Tananarive, 624.700 kv. km, 3.600.000 ljudi. Petrolej, riž, ribištvo, rudnine, nikl, zlato, dišave, koža.

Reunion: Glavno mesto Saint Denis, 186.637 prebivalcev. Kava, vanilija, tobak, čaj, kavčuk, živinoreja.

Severno od otoka Madagaskarja leže francoski otoki **Comores**. Glavno mesto Dzaoudzi, 2185 kv. km, 118.700 ljudi. Vanilija, kava, kakao.

Francoska Somalija: kolonija, glavno mesto Džibuti, 22.000 kv. km, 68.500 prebivalcev. Leži vzhodno od italijanske Abesinije.

V Aziji in Oceaniji:

Sirija: Mandatna pokrajina, glavno mesto Damask, 148.821 kv. km, 3 milijone prebivalcev. Tekstilna industrija, sadje, vino, živinoreja.

Libanon: Glavno mesto Beirut, 10.500 kv. km, 628.000 prebivalcev. Pridelki isti kot v Siriji.

Francoska Indija: Glavno mesto Pondichery, 515 kv. km, 287.000 prebivalcev.

Francoska Indokina, ki obsega pet pokrajin, in sicer: Cochinchine (glavno mesto Saigon, 60.000 kv. km, 4.500.000 prebivalcev), Cambodge (glavno mesto Pnom-Penh, 175.000 kv. km, 2.500.000 prebivalcev), Anam (glavno mesto Hué, 150.000 kv. km, 6 milijonov prebivalcev), Tonkin (glavno mesto Hanoi, 119.750 kv. km, 500.000 prebivalcev) in Laos (glavno mesto Vintiane, 214.000 kv. km in 934.000 prebivalcev). Tu pridelujejo mnogo riža, koruze, kavčuka, bombaža, poleg tega pa je lepo razvita živinoreja, ribištvo, lov, zemlja sama pa je bogata tudi na kaolinu.

Nova Kaledonija: Otočje vzhodno od Avstralije, kolonija, 18.650 kv. km in 65.000 prebivalcev. Nikel, krom, kobalt.

Hebridsko otočje: 37 otokov, ki merijo 15.000 kv. km. Dišave, bombaž, kakao, gozdovi.

Francoska Oceanija: 35.800 prebivalcev. Otoki so bogati na južnem sadju.

V Ameriki:

ima Francija telé kolonije:

Gujana: Glavno mesto Cayenne, 90.000 kv. km, 50.000 prebivalcev. Zlato, srebro, baker, dišave, bombaž, koruza, les.

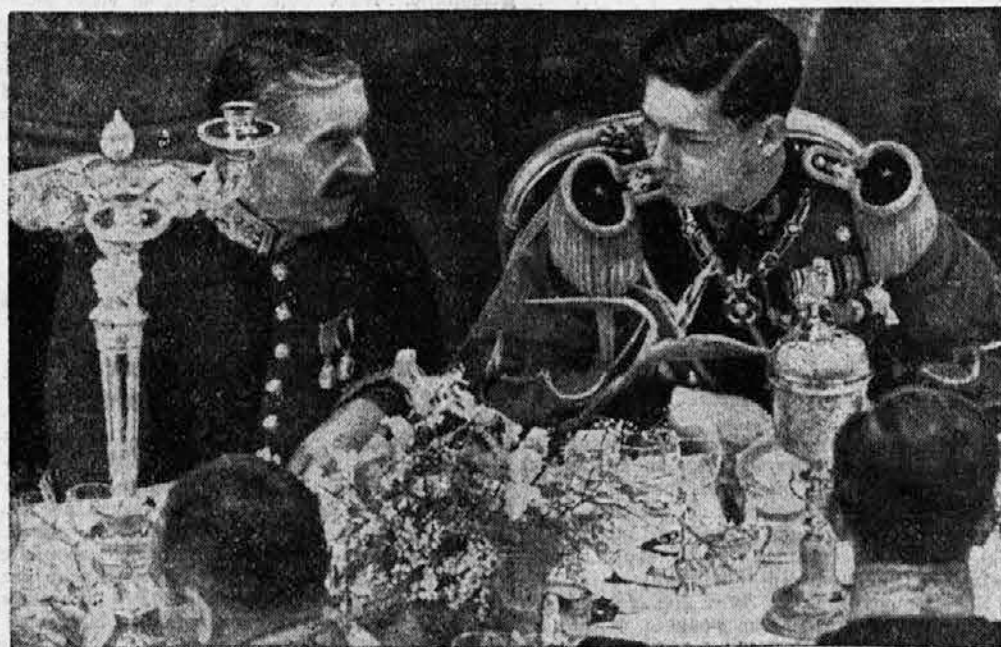
Martinique: Glavno mesto Marigot, 52 kv. km, 5377 prebivalcev.

Marie-Galante: Glavno mesto Grand Bourg, 150 kv. km, 22.600 prebivalcev.

Guadeloupe: Glavno mesto Basse Terre, 1509 kv. km, 230.000 prebivalcev.

Saint Pierre in Miquelon: Glavno mesto Saint Pierre, 24.000 kv. km, 4000 prebivalcev.

Če preračunamo, koliko je zdaj brez evropske Francije velika francoska posest drugod, dobimo ogromne številke: 8.629.857 kv. km ozemlja, na katerem prebiva 50.990.668 ljudi. Izvenevropska francoska posestva so torej večja kot 32 Jugoslavij.

Romunski prestolonaslednik Mihail, ki je spremljal kralja Karla v London, v družbi angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina.

Alpinizem je dandanes upoštevano gibanje

Župančič, ki je že nekaj let najvidnejši zastopnik zimsko-alpinističnega gibanja pri nas tudi letos ni miroval. Dne 6. februarja je po zasneženih nadelanih poči preko severne stene Mojštrovke pristopil s smučmi na vrh. Pot je nadaljeval po Vel. Mojštrovki in Travniku do Travnške skrbine ter od tod sestopil v Planico. Čez mesec dni je v lepem, jasnem dnevu prelezal severni greben Jalovca ter sestopil skozi Ozebnik v Planico. Istega dne sta dr. Potočnik in Korenini pristopila skozi žleb med Rokavi na Visoki Rokav. Ti uspehi podjetih alpinistov so opogumili še druge. Janko Brojan iz Mojštrane je 13. marca naskočil v Triglavski severni steni Zimmer-Jahnovno smer, viharo vreme in oster mraz pa sta ga prisilila k umiku. Župančič je istega dne dosegel svoj največji letošnji uspeh. Skozi vihar in ledeni mraz se mu je posrečilo pristopiti po Hanzovi poti na Prisojnik. Dne 19. marca, na praznik sv. Jožefa, je drzni avstrijski alpinist Fritz Kasperek s tovarišem presenetil svet z drzno zmago, z vzponom po severni steni Velike Zinne. Isti dan so v prvem pomladanskem vremenu tudi naši izvedli več, za naše razmere pomembnih vzponov. Župančič je prečil izpod Mlinarice po grapah razozano severno plat Razorja. Skalaša Joža Čap in dr. Potočnik sta z večjo družbo skozi Dolke zmagala vzhodno steno Skrlatice. Zima je bila v kraju; nehale je snežiti, po robeh pa so se v toplem pomladanskem solncu trgale grebenne opasli. Nevarno je hoditi v gore v takem času, ko se priroda prebujala in grme plazovi. Ob tem času, ko je bilo po dolinah že vse zeleno in v cvetju, gore pa so bile še bele, sta dve navezi, Korenini-More in dr. Ogriček-Orel-Lajevce, za binokosti preplezali južno grapo v triglavski severni steni. Naveza 3. Gradčanov pa zapadno raz Triglavskega stebra (Prusih-Szalay), z bivakom pred Aleksandrovim domom. Naslednji dan so trije Bavarci zmogli pri zimskih razmerah bavarsko smer v triglavski severni steni.

Poleti slabo vreme ni dalo plezalcem prilike za udeleževanje. Turisti so se vračali v kočje premočeni in nezadovoljni. Plezalci v takih razmerah niso mogli tvegati prvenstvenih vzponov, vračali so se iz eten z umiki in neuspehi. Statistika pravi, da je bilo letos šestnajst deževnih nedelj. Alpinisti so se morali zadovoljiti s ponovitvami lažjih tur: tako Hornove smeri v Jalovcu, Zimmer-Jahnovce in slavenske v triglavski steni in lažjih smeri v Mojštrovki. Od pomembnejših ponovitev je treba omeniti, da sta dva Bavarca po povratku z Alban-

še neprimerno večja pa so posestva, ki jih ima zunaj Evrope Anglija. Pa kljub vsemu temu si ti dve evropski velesile prizadevata, kako bi Nemčijo zadovoljili — da jo bosta, o tem menda nihče več ne dvomi — z zemljo, ki bi jo morala odstopiti kaka manjša država in s čimer ne bi bili prizadeti angleški in francoski interesi. Takšna je pač usoda malih narodov. Zdi se, da so ti mali narodi nalašč zalo na svetu, da velesile lahko na njihovi kovi prežujejo mir.

skih gora, preplezala bavarsko smer v triglavski steni; mlada Mariborčana Cizelj in Vodeb pa sta preplezala kot druga naveza Baebler-Zupančičev Hudičevi stolp v Prisojniku. Dva ali tri poizkuse je zavrnil severo-vzhodni raz mogočnega Spika. Pri nas je poletna bilanca kljub nekim manjšim prvenstvenim vzponom letos precej šibka. Precej vzroka je prav gotovo tudi v dejstvu, da ni opaziti alpinskega naraščanja. Mladi ljudje raje posejajo, po kavarnah, se ugrezajo v brezdelle ter so borbni v političnih debatah. V Vratih je letos ministertvo za telesno vzgojo priredilo plezalni in reševalni tečaj. Potrebno število tečajnikov so organizatorji izbrali le s težavo. Omembe pa bi bilo vredno delo alpinskega odseka SPD iz Maribora, ki je poslalo 14 fantov na mesec dni trajajoče tabornjenje v Martuljek — ter izredna delavnost akademске sekcije SPD.

V zunanjem svetu so v poletju 1938 Italijani preplezali steber v Grandee-Jorasses, Harrer, Kasperek, Heckmair in Voerg pa so izsilili prehod po severni steni Eigerja. Angleži so se morali vrniti s prestola bogov, Nemci pa ponovno z usodne gore Nanga Parbat.

Alpinizem je danes na kritični višini. Borbe s stenami bodo vedno silnejše in hušje. Rod, ki prihaja, bo imel težke naloge.

(Konec.)

Programi Radio Ljubljana

Torek, 22. novembra: 11 Soliska ura: Rudar, otroci iz Srbije in Sloveniji (gde. Julija Šušteršič) — 12 Naši pevci, naše pevke (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.29 Strmel skrajnoki — 14 Napovedi — 15 Koncert Radij orkestra — 18.40 Psihološki problem malega naroda (g. prof. dr. Vr. Veber) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Naa, ura: Djura Jakšič kot slikar (prof. Branko Popović) — 19.50 Vesela kronika — 20 Dvorak: Slovanska rapsodija (plošče) — 20.20 Fr. Rosenfeld: Lorenzo de Medici, drama (izvajajo člani Nar. gled. v Ljublj.) — 21 Cimermanov kvartet — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Koncert Radij. orkestra.

Drugi programi

Torek, 22. novembra: Belgrad: 20 Nar. pesmi, 20.30 Komorni koncert, 21.15 Plošče — Zagreb: 20 Komorna glasba, 21 Zab. koncert, 22.20 Jazz — Sofija: 19 Nar. glasba, 19.30 Beethovnova sonata, 20 Vok. koncert — Varšava: 19 Pisan koncert, 21 Koncert prijateljev glasbe — Trst-Milano: 21 Opereta — Rim-Bar: 17.15 Simf. koncert, 21 Wagnerjeva opera — Tannhäuser — Dunaj: 20.10 Zab. koncert, 21.15 Dunajska glasba, 22.30 Zab. glasba — Bratislava: 20.10 Gledališki orkester — Lipsko: 20.10 Verdijeva opera — Rigoletto — Köln: 20.10 O filmu, 20.20 Plesni večer — Stuttgart: 20.10 Operne melodije — Monakovo: 20.16 Pisan program iz Češkega lesa — Beromünster: 20.18 Simf. koncert —

Hervey Allen:

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

Potem, ko se je trgovina pokazala v svoji običajni skromnosti in odkrila svoje skrite pogonske sile, je sledilo njegovo nepogreljivo vojaško kritje.

V tem primeru je obstajalo iz garde kakih petnajst fanatičnih Fullahov z belimi oblačili in črnimi razkvečenimi nogami. Strnjeno so vdrlj skozi vrata, ustrelili iz svojih prižigalniških pušk ter zasukali in povesili svoje sablje v zraku. Lasje te milice iz pragozda so bili naravnani v višino kakor kaka petelinja roža ter pobarvani z umetno mešanico železa, urina in lima.

Tako so se zbrali s tistimi, ki so prišli pred njimi na polovici višine grička, kjer se je Amah-de-bella ustavil, da bi počakal na ostanek karavane zaradi parade pred verando. Nastala je nepričakovano napeta tišina.

Brez kakšnega uvoda se je začelo neslišno plaziti skozi vrata ograde dolgo, temno se svetlikajoče telo kakor kak pravilni kačji zmaj. Iz daljave se je videl zares kot eno samo telo. Ko pa je prišel nekoliko bližje, se je videlo, da je bil sestavljen od stotin nagih človeških teles, ki so bila zaradi bližnje prodaje pomazana s palmovim oljem in žaltavim maslom. Na soncu so se blisketala kot leske iz ebenovine. Bambusove palice, ki so se vlekle od enega črnca do drugega, so jih sklenile v neskončni spletni trak. — Kmalu so se mogle videti tudi postave otrok kakor črni madeži med brzečimi nogami orjaškega tisočnega, ki se je plazil od grička semdol. Od obeh strani so ga obdajali beli oblečeni Arabci z biči iz nosorogove kože. Od časa do časa pa je streflu iz samokresa podobni pok poskrbel, da se je črv prilično hitro plazil naprej.

Ta čas sta sedela Antonio in kapitan Matanza slovesno in mirno tu in kadila cigari.

Seveda bi bilo samo posebi umemno — je pripomnil Antonio, ko si je vstal v usta novo cigaro — in daleč pod dostojanstvom oblastnikov kakor sva midva, če bi le opazila, da je kaj tako neznačajno kakor je taka karavana tisoč dni prišla na naše dvorišče.

»Dostojni ljudje pri nas doma se prav tako vedejo do revolucije,« je rekel don Ruiz. »Dokler komu ne zaneti ognja na strehi ali pa mu ne odbije glave, sploh ne obstoji.«

»Popolnoma točno. To pa ni ovira, da bi moji ljudje ne razdelili daril za sprejem že vnaprej. Ta tvorijo bistveno sestavino tega posla ter jih dobimo pozneje spet nazaj v obliki blaga. Midva, Amah in jaz, še nista izmenjala nobenih daril. To bova storila pri dantiki, pri ceremonijskem nagovoru, ki se bo sedaj odigral. Ze prihajajo.«

Ponovni izbruh brezumnega ropotanja je pretrgal tiho. Spremljan od peščice ljudi, ki so imeli v rokah bikove, je jahal Amah ob vrsti svoje pisane vojske in butal tako dolgo vanjo, da je bil rezultat po afriških pojmihi do neke mere podoben redu.

Veliki noj v zadnji četi je pri tem delal velike težave. Plesal je sem pa tja s tako koketnimi in nervoznimi koraki, da je bilo Antonio in kapitanu kar težko ohraniti potrebno slavnostno zbranost. Ko je bilo vse z nojem vred urejeno po njegovi želji, je Amah zajahal na čelo spreveda in zamahnil s svojim plaščem v zrak. Na ta znak se je vdrla vsa tuleča vojna truma proti hiši kakor črni val.

Prostor pred verando je bil kmalu prav do okrožajočega jarka nabit poln drenajočih se črnih trum. Mali poglavarji so se prevarili in suvali, da bi prišli naprej. Cukali so se in kleli. Zgoraj v hodniku pa ni bilo nekaj minut slišati nič drugega kakor bučee petje Amah-de-bellastovih izklizevalcev, katerim so odgovarjali Antoniojevi ljudje. Vsaka stranka je skušala svojega gospodarja povzdigniti v nebo, dokler ji ni zmanjkalo sape. Nato so se vrnili Fullahi, ki so tvorili jedro množice, ven, postavili svoje puške na tla in začeli četudi za ceno svojih palcev na nogi, končno urejati polkrog. Razen hreščanja oslov in vika dojenčkov je nastopila spet tišina. Amah in njegov derviš sta stopila v sredo kroga. Nekdo je razprostil molilno preprogo. Nanjo je pokleknil poglavar z obrazom obrnjen proti Mekki in se zahvalil za srečen prihod svoje karavane. Ko se je dvignil, so stotine glasov v pritajeni arabščini potrdile, da je samo en Bog, a Mohamed je njegov prerok.

Kapitana je vsega prevzela ta igra. Za tanko verjgo rdeče potesanih in belo oblečenih Fullahov je stmel cel gozd črnih obrazov, a nad njimi se je zgrinjala v globoko upognjenih vrstah cela pokrajina slonovega zobovja, ovitega s travo, povezanih skrinj, cul in s plahitimi pokritih zavojev. Bakrene zaponke, ovratnice in zapesnice, konice za sulice in zgajene cavi pušk so lovile vase blesek sončnih žarkov in ga spet metale na vse strani. Iz dolgih, cigaram podobnih zavojev vlažnih bananinih listov na glavah nosilcev ognja so se začeli dvigati stebri dima. S hriba na oni strani so gledali sužnji, urejeni in zvezani v vrsto, topo sem čez. Sem pa tja pa se je nad golimi glavami množice majal in zmedeno boljšal nojev obraz z rdečkasto zapaljenimi lici.

Po končani molitvi je vzel Amah koran iz roke derviša ter ga položil sebi na čelo v znak, da je vse, kar misli povedati, resnica. Nato sta on in Antonio medsebojno izmenjala darila. Mohamedanec

je prejel na svoje vidno zadovoljstvo dragoceno mehikansko sedlo, Antonio pa majhen rog, poln zlatega prahu. To ga je razveselilo, ko je stvar tehtal v roki in ugotovil, da je vsebina bila približno toliko vredna, kakor svota, ki jo je dal za sedlo.

Ko sta s tem izpolnila začetni obred, je stopil Antonio naprej, počel Amahu zelo vladno dobrodošlico in ga spremljal na verando. Tukaj je bil predstavljaj kapitan ter lepo pozdravljen, pri čemer mu je širila v glavo srečna misel, da je svojo uru polegnil iz žepa telovnika in jo izročil Mongu. Težki zlati obroč iz rok poglavarja je poravnal račune na obojestransko zadovoljstvo. Neleta se je pokazala z majhno srebrno skodelo, iz katere so zajemali trije možje na verandi pred očmi vseh zborovalcev posušeni rižev narastek in ga jedli ter dodajali nekoliko soli.

Tedaj je stopil eden izmed Antoniojevih glasnikov na balustrado in oznanil, da sta mogočni gospodar Gallegovine in silni Mongo pred očmi vseh jedla izmenjaje sol, in da je gospodar Gallegovine izrekel dobrodošlico Mongovim slugam. Ubili so pet bikov in neštivilno ovac ter jih pekli spodaj na raznih, ob katerih je bilo na vsem prostoru dovolj mesta. Z blagoslovom Alahovim se je popoldne s strelom iz topa zabela trgovina. Do tega časa so se vsi drugi lahko odstranili, si poiskali zabavo in se mastili z bogatim prigrizkom, ki jim ga je pripravil v svoji brezmejni darežljivosti gospodar Gallegovine.

Množica se je razpršila in stekla po hribčku navzdol, a vsak poglavar je tekel v želji, da bi drugega prehitel in si zavezal boljše mesto. Oboroženi Arabci, nosači in sužnji so jim le počasi sledili, a oni trije na verandi so stali sami. Neleta je medtem Amahove žene spremlila do šotora na vrtu, ki ga je prijetno uredila ter ga šele to jutro pokrila z novimi plahitami. Niti Antonio niti kapitan nista obračala oči za tremi zastrtimi postavami, ki so zdrsnile mimo. Uradno jih ni bilo.

Donna Ruiza pa je razveselilo to, da sta se Antonio in Amah tako nepriljubeno po mnogih običajnih formalnostih pogovarjala. Antoniova arabščina še ni bila preveč zadovoljiva. Sicer pa je obstajal trgovinski jezik na žitni obali prav za prav iz neke mešanice arabščine, portugalsčine, španščine in mandingonsčine, pri čemer pa je seveda prevladovala prva. Prsti, členki in prsti na nogah so seveda pri računih pomagali.

Amahu je bilo mnogo na tem, da bi Antonio sam enkrat z blagom prišel v notranjščino dežele ter prinesel njegovemu stricu orožje, strelivo in evropske predmete. Pri svojem zadnjem obisku lanskega leta je svoje povabilo precej vsiljivo izrazil. Sedaj je porabil priliko, da je svojo prošnjo ponovil in pristavil, da je njegov stric obljubil, da bo dal oklicati za svoje glavno mesto letne sejme ter da tri leta ne bo povabil nobenega drugega evropskega trgovca.